

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Szociális Lakossági és Tájékoztatási Osztály**

**Tájékoztató
a gyermekek után járó
ellátásokról**

2013

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Szociális és Családügyért Felelős Államtitkárság - Kabinet
Szociális Lakossági és Tájékoztatási Osztály
Összeállította: Ruminé Szijártó Ildikó
Felelős kiadó: Dr. Veres Gábor

A **Minisztérium** postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

Az **Ügyfélszolgálati Iroda** elérhetőségei:
Címe: Budapest, V. Akadémia u. 3.
www.kormany.hu/hu/emberi erőforrások minisztériuma

Személyes ügyfélfogadás
Hétfőtől - péntekig: 9-12 óráig

Idős- és családugyben információkat talál a <http://nyugdij.kormany.hu> és a <http://csaladitudakozo.hu> honlapokon.

Ha további kérdése van, ezeket felteheti az ugyfelszolgalat@emmi.gov.hu, nyugdij@emmi.gov.hu e-mail címeken vagy a **795-3168-as** telefonszámon.
Készséggel állunk rendelkezésére!

Amennyiben szeretne rendszeresen információkat kapni, Hírlevelünkre az alábbi honlapcímen regisztrálhat: <http://nyugdij.kormany.hu/hirlevel>

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	3
GYERMEKEK UTÁN JÁRÓ ELLÁTÁSOK, KEDVEZMÉNYEK	4
I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK	5
CSALÁDI PÓTLÉK	5
Nevelési ellátás	6
Iskoláztatási támogatás	6
A családi pótlékra vonatkozó közös szabályok	9
MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉK	16
GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK	19
Gyermekgondozási segély (GYES)	19
Gyermekevelési támogatás (GYET)	26
A gyermekgondozási támogatási formák közös szabályai	27
Anyasági támogatás	30
II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI FORMÁK (CSALÁDI PÓTLÉK, GYES, GYET, ANYASÁGI TÁMOGATÁS) KÖZÖS SZABÁLYAI	33
Az igényelbírálás szabályai	33
Jogalap nélkül felvett ellátás	35
III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK	38
Táppénz	41
Gyermekegészségügyi táppénz	44
Terhességi-gyermekágyi segély	45
Gyermekegészségügyi díj	51
Gyermek után járó szabadság	61
Gyermek után járó pótszabadság	61
Gyermeke születésekor az apának járó munkaidő-kedvezmény	62
Családi kedvezmény	63
IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI	67
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	67
Pénzbeli támogatás	71
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	71
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	72
Óvodáztatási támogatás	72

Gyermektartásdíj megelőlegezése	74
Étkezési térítési díjkedvezmény	76
Gyermekjóléti alapellátások	78
V. GYERMEKEK UTÁNI ELLÁTÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK	
KEDVEZMÉNYEI	82
Ingyenes tankönyvellátás	82
FELHASZNÁLT JOGANYAG	84

Bevezető

Napi munkánk során gyakran tapasztaljuk, hogy a gyermeket vállaló, nevelő szülők nincsenek tisztában az őket megillető ellátásokkal, az igénylés menetével és az ellátás megállapításának szabályaival.

A könnyebb eligazodás érdekében részletesen bemutatjuk azokat az ellátásokat, kedvezményeket, amelyek 2013-ban megilletik a gyermeket nevelő szülőket. Ismertetjük, hogy milyen feltételek mellett állapítható meg az ellátás, kit illet meg a kedvezmény, miként kell azt igényelni, milyen okmányokat szükséges az igénybejelentőhöz csatolni.

Szociális Lakossági és Tájékoztatási Osztály

Gyermekek után járó ellátások, kedvezmények

Biztosított szülők ellátásai	Nem biztosított szülők ellátásai
családi pótlék: nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás	
gyermekgondozási segély	
gyermeknevelési támogatás	
anyasági támogatás	
táppénz	
gyermekápolási táppénz	
terhességi-gyermekágyi segély	
gyermekgondozási díj	
gyermek után járó pótszabadság	
az apát megillető pótszabadság	
A gyermeket nevelő szülők egyéb ellátásai	
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	
óvodáztatási támogatás	
gyermektartásdíj megelőlegezése	
étkezési térítési díjkedvezmény	
ingyenes tankönyvellátás	

I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK

Milyen családtámogatási ellátási formák léteznek?

Családi pótlék

- nevelési ellátás
- iskoláztatási támogatás

Gyermekgondozási támogatás;

- gyermekgondozási segély
- gyermeknevelési támogatás

Anyasági támogatás.

Melyek a biztosítási jogviszonyban (pl. munkaviszonyban) álló szülőt megillető főbb ellátások, kedvezmények?

- táppénz
- gyermekápolási táppénz
- terhességi-gyermekágyi segély;
- gyermekgondozási díj
- gyermek után járó szabadság és pótszabadság.
- az apát megillető pótszabadság

Melyek a gyermek neveléséhez kapcsolódó egyéb ellátások?

- családi adókedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- étkezési térítési díjkedvezmény
- ingyenes tankönyvellátás

CSALÁDI PÓTLÉK

A családi pótlék két ellátást foglal magába, a nevelési ellátást, és az iskoláztatási támogatást.

A nevelési ellátást a még nem tanköteles, az iskoláztatási támogatást a tanköteles, s már nem tanköteles, de közoktatási (középfokú oktatási) intézményben tanulmányokat folytató gyermekek után folyósítják.

A nevelési ellátás és az iskoláztatási támogatás megállapításának feltételei és az ellátás összege azonos a korábban folyósított családi pótlék összegével.

NEVELÉSI ELLÁTÁS

Ki jogosult nevelési ellátásra?

Nevelési ellátásra jogosult

- a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs, az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám, továbbá az a személy, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, a saját háztartásában nevelt,
 - a gyermekotthon vezetője a gyermekotthonban nevelt,
 - a szociális intézmény vezetője az intézményben elhelyezett,
- még nem tanköteles gyermekre tekintettel, a gyermek tankötelessé válása évének október 31-éig.

Saját jogán jogosult nevelési ellátásra a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától.

ISKOLÁZTATÁSI TÁMOGATÁS

Ki jogosult iskoláztatási támogatásra?

Iskoláztatási támogatásra jogosult

- a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs, az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám, továbbá az a személy, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, továbbá a gyámhatóság által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy a saját háztartásában nevelt,
- a gyermekotthon vezetője a gyermekotthonban nevelt,
- a szociális intézmény vezetője az intézményben elhelyezett, tanköteles gyermekre tekintettel a gyermek tankötelessé válása évének november 1-jétől a tankötelezettség teljes időtartamára, valamint tankötelezettsége megszűnését követően közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermekre tekintettel annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a gyermek a huszadik, a fogyatékosági támogatásra nem jogosult, de sajátos nevelési igényű tanuló esetében huszonharmadik – életévét betölti; továbbá
- a javítóintézet igazgatója vagy a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka a javítóintézetben nevelt vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő, és gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, tanköteles gyermekre tekintettel a tankötelezettség teljes időtartamára.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló szülője a tankötelezettség teljesítésének formájától függetlenül a tankötelezettség teljesítésének végéig jogosult iskoláztatási támogatásra.

Ki tekinthető sajátos nevelési igényű tanulónak?

Az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A 20. életévét betöltött sajátos nevelési igényű gyermek esetén milyen igazolást kell benyújtani a családi pótlék (iskoláztatási támogatás) további folyósításához?

A sajátos nevelési igényű tanuló esetében a családi pótlékra a 23 éves korig történő folyósításához a tanulói jogviszony fennállásának igazolása mellett a jogosult írásban bejelenti az ellátást folyósító szervnek a sajátos nevelési igény tényét megállapító, pedagógiai szakszolgálatként működő tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság megnevezését és címét, valamint a szakértői vélemény számát.

Mikor kell bejelenteni azt, hogy a gyermek sajátos nevelési igényű tanuló?

A bejelentést - feltéve, hogy a tanuló a középiskolai tanulmányokat az adott tanév végén nem fejezi be - először annak a tanévnek a végéig kell megtenni, amelyben a sajátos nevelési igényű tanuló a 20. életévét betölti, ezt követően minden tanévnek a végéig, ha a tanulói jogviszony a következő tanévben is fennáll.

Amennyiben a tanulói jogviszony megszűnt és a családi pótlékra való jogosultság megszüntetésre került, de a 20. életévének betöltését követően a sajátos nevelési igényű tanuló ismét tanulói jogviszonyt létesít, akkor a bejelentést a családi pótlék iránti kérelemmel egyidejűleg meg kell tenni.

Ki jogosult saját jogán iskoláztatási támogatásra?

Saját jogán jogosult iskoláztatási támogatásra az a közoktatási intézményben a tankötelezettsége megszűnését követően tanulmányokat folytató személy,

- akinek mindkét szülője elhunyt,
- akinek a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt,
- aki kikerült az átmeneti vagy tartós nevelésből,
- akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg,
- aki a családi pótlékra jogosult személlyel nem él egy háztartásban, vagy
- ha az iskoláztatási támogatást – a gyámhatóságnak a szülői ház elhagyását engedélyező határozatában foglaltak szerint – a nagykorúságát megelőzően is a részére folyósították, annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a huszadik - a fogyatékosági támogatásra nem jogosult, de sajátos nevelési igényű tanuló esetében huszonharmadik - életévét betölti.

Amennyiben a fenti körülmények közül valamelyik a nagykorúvá válást követően, de a tankötelezettség megszűnésének időpontját (annak a tanévnek a vége, amelyben a gyermek a 18. életévét betölti) megelőzően következik be, a nagykorúvá válás időpontjától lehet az iskoláztatási támogatást saját jogon megállapítani.

Ha a középiskolai tanulmányait folytató személy nem él egy háztartásban az iskoláztatási támogatás igénylésére egyébként jogosult személlyel, saját jogán megkaphatja az ellátást.

Az ellátás iránti kérelméhez csatolnia kell a szülője

- lakcímigazolványának másolatát,
- arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a kérelmező életvitelszerűen nem él a háztartásában.

A nagykorú személy a szülővel akkor nem él egy háztartásban, ha a lakcímük különböző. Lakcím az a bejelentett lakó- vagy tartózkodási hely, ahol a személy életvitelszerűen él.

A szülő nyilatkozata hiányában a kérelmező a szülő lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjétől hatósági bizonyítvány kiállítását kérheti arra vonatkozóan, hogy életvitelszerűen nem a szülő háztartásában él.

Folyósítható-e az iskoláztatási támogatás, ha a tanköteles gyermek tanulói jogviszonya szünetel?

Az iskoláztatási támogatást a tankötelezettség fennállása alatt a tanulói jogviszony szünetelésének időtartamára is folyósítják.

A CSALÁDI PÓTLÉKRA VONATKOZÓ KÖZÖS SZABÁLYOK

Melyik szülő igényelheti a családi pótlékot?

Ugyanazon gyermek (személy) után járó családi pótlék csak egy jogosultat illet meg, kivéve, ha jogerős bírósági döntés - ideértve az egyezséget - alapján a szülők egyenlő időszakokban felváltva gondozzák gyermeküket. Ebben az esetben a családi pótlékra 50-50%-os arányban, mindkét szülő jogosult.

Ha a gyermek együtt élő szülők háztartásában él, a családi pótlékot - együttes nyilatkozatuk alapján - bármelyik szülő igényelheti, mégpedig nyilatkozatuk szerint gyermekenként. Megállapodás hiányában az ellátást igénylő szülő személyéről - kérelemre - a gyámhatóság dönt.

Az után a gyermek (személy) után, akire tekintettel nevelési ellátást folyósítanak, iskoláztatási támogatás nem folyósítható.

Ki a nevelőszülő?

Aki saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a hivatásos nevelőszülő?

Aki speciális foglalkoztatási jogviszonya keretében saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a tanköteles gyermek?

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét május 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti a tankötelezettség teljesítését akkor is, ha a hatodik életévét december 31. napjáig tölti be. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a nyolcadik életévre, aki augusztus 31. utáni időpontban született. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

Mi történik abban az esetben, ha a tanköteles gyermek igazolatlanul mulaszt az iskolában?

Ha a tanköteles, továbbá a tankötelezettsége megszűnését követően közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek (személy) a kötelező tanórai foglalkozások tekintetében igazolatlanul mulaszt, a közoktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján a települési önkormányzat jegyzője gyámhatósággént eljárva

- az adott tanévben igazolatlanul mulasztott tizedik kötelező tanórai foglalkozás után végzéssel felhívja az iskoláztatási támogatás jogosultját az alábbi jogkövetkezményekre:

Az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után – a jelzés beérkezésétől számított 15 napon belül –

- felfüggeszti az iskoláztatási támogatás folyósítását, ha a gyermek az a) pont szerinti végzés meghozataláig a 16. életévét nem töltötte be, vagy
- kezdeményezi az iskoláztatási támogatást folyósító szervnél az ellátás szüneteltetését, ha a gyermek a végzés meghozataláig a 16. életévét betöltötte.

A nem tanköteles, de közoktatási intézményben tanuló gyermek esetén mikor, s hogyan kell igazolni a tanulói jogviszony fennállását?

Ha a családi pótlékot a családtámogatási kifizetőhely folyósítja:

A **családtámogatási kifizetőhely** (pl. az Országgyűlés Hivatalánál működő kifizetőhely) a tanulói jogviszony fennállásának igazolására szolgáló formanyomtatványt augusztus 31-éig küldi meg a jogosultnak. Az igazolást szeptember 30-áig kell benyújtani a családtámogatási kifizetőhelyhez.

Ha a családi pótlékot a Magyar Államkincstár Igazgatósága folyósítja, csak abban az esetben kell a tanulói jogviszonyt igazolni, ha az Igazgatóság a nyomtatvány megküldésével arra a szülőt, vagy a családi pótlékban részesülő személyt felszólítja. Amennyiben nem érkezik felhívás, ez azt jelenti, hogy az Oktatási Hivatal által közölt állományban a gyermek tanulói jogviszonya szerepel, ezért nem szükséges azt külön igazolni.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új tanítási évre tanulói jogviszonyt létesít, akkor utána arra az időre, amely alatt nem állt tanulói jogviszonyban, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag iskoláztatási támogatást kell megállapítani.

Családtámogatási kifizetőhely:

- a Honvédelmi Minisztérium,
- az Információs Hivatal,

- az Alkotmányvédelmi Hivatal,
- a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat,
- az Országgyűlés Hivatala.

Milyen összegű a családi pótlék (nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás) 2013-ban?

A családi pótlék havi összege

- egygyermekes család esetén 12.200 forint,
- egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén 13.700 forint,
- kétgyermekes család esetén gyermekenként 13.300 forint,
- két gyermeket nevelő egyedülálló esetén gyermekenként 14.800 forint,
- három- vagy többgyermekes család esetén gyermekenként 16.000 forint,
- három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén gyermekenként 17.000 forint,
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén, valamint a gyermekotthonban, javítóintézetben, büntetés-végrehajtási intézetben vagy szociális intézményben élő, továbbá nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 23.300 forint,
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900 forint,
- a saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300 forint,
- a gyermekotthonban, javítóintézetben, büntetés-végrehajtási intézetben vagy szociális intézményben élő, továbbá nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett, továbbá az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, a gyámhatóság által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, valamint a saját jogon iskoláztatási támogatásra jogosult személy esetén 14.800 forint.

A közoktatási intézményben a tizennyolcadik életévének betöltését követően tanulmányokat folytató azon személyre tekintettel, aki után a tizennyolcadik életéve betöltéséig 23.300 forint, vagy 25.900 forint összegben folyósítottak iskoláztatási támogatást, az iskoláztatási támogatást továbbra is a korábban folyósított összegnek megfelelő összegben kell folyósítani. Más jogszabály alkalmazásában magasabb összegű családi pótléknak minősül az ellátás.

Kik a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető gyermekek?

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni, aki az igénylő háztartásában él, és

- akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult,
- aki közoktatási intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézményben első felsőfokú szakképzésben, első alapképzésben, első mesterképzésben vagy első egységes, osztatlan képzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik,
- aki a családi pótlékra saját jogán jogosult; vagy
- aki fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve, hogy őt a gyámhatóság nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe, és a családi pótlékot igénylő - a kormányrendeletben foglaltak szerint - vele kapcsolatot tart fenn.

Kit lehet saját háztartásban nevelt gyermeknek tekinteni?

A családi pótlékra való jogosultság szempontjából saját háztartásban nevelt, gondozott gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket (személyt) is,

- aki kül- és belföldi tanulmányai folytatása vagy gyógykezelése okán átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül,
- akit szociális intézményben 30 napot meg nem haladóan helyeztek el, vagy
- aki a szülő kérelmére átmeneti gondozásban részesül, vagy szülőjével együtt családok átmeneti otthonában tartózkodik.

A családi pótlék összegének megállapításakor figyelembe vehető gyermekek esetén mikor kell igazolni a tanulói, vagy hallgatói jogviszony fennállását?

A családi pótlékra nem jogosító, de a gyermekszámba beszámító - gyermek esetében

- a kérelem benyújtásakor, továbbá
- az ellátás folyósításának időtartama alatt - az igényelbíráló szerv felhívására
 - tanulói jogviszony esetén minden év szeptember 30-áig,
 - hallgatói jogviszony esetén minden év október 15-éigkell igazolni a tanulói, hallgatói jogviszony fennállását.

A tanulói vagy hallgatói jogviszony fennállásának igazolására benyújtott, nem magyar nyelven kiállított irat nem hiteles magyar fordítás csatolásával is

elfogadható. A hatóság honlapján közzéteszi azon nyelvek listáját, amely nyelven a tanulói vagy hallgatói jogviszony fennállásának igazolására kiállított irat magyar nyelvű fordítását egyáltalán nem kell csatolni.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új képzési időszakra hallgatói jogviszonyt létesít, akkor a tanulói jogviszony megszűnése és a hallgatói jogviszony keletkezése közötti időre, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag a családi pótlék összegének számítása szempontjából figyelembe kell venni.

Ki minősül egyedülállónak az ellátás összegének megállapításánál?

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából egyedülállónak kell tekinteni azt a szülőt, gyámot is, aki saját maga, illetve akinek a házastársa, élettársa

- közoktatási intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs,
- vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül,
- megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül és egyéb jövedelme nincs,
- nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányászjáradékban részesül, feltéve, ha nyugdíjának, ellátásának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, és egyéb jövedelme nincs,
- időskorúak járadékában, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül, és egyéb jövedelme nincs, illetve az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították,
- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és jövedelme nincs.

Milyen iratokat kell bemutatni az egyedülállóság igazolására?

A kérelemhez csatolni kell,

- a tanulói, hallgatói jogviszony fennállása esetén a közoktatási, felsőoktatási intézmény erről szóló igazolását; (az igazolást tanulói jogviszony esetén minden év szeptember 30-áig, hallgatói jogviszony esetén minden év október 31-éig kell benyújtani.
- nyugellátás, korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, balettművészeti életjáradék vagy átmeneti bányászjáradék esetén a nyugdíjfolyósító szerv igazolását a nyugellátás formájáról és havi összegéről. Az igazolást minden év február 28-áig kell benyújtani;

- szociális és egyéb ellátás esetén az ellátás megállapításáról szóló határozat másolatát vagy a folyósító szerv igazolását.

A fenti két esetben a családi pótlék iránti kérelemhez mellékelni kell a jövedelemnyilatkozatot is.

Mi történik akkor, ha a gyermek után más személy válik jogosulttá az ellátásra?

Ha ugyanabban a hónapban más személy válik jogosulttá a családi pótlékra, az új jogosultnak a következő hónaptól jár az ellátás.

Milyen tényt vagy adatot kell bejelenteni a családi pótlékban részesülőnek?

A családi pótlék folyósításának, szüneteltetésének vagy a folyósítás felfüggesztésének időtartama alatt

- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését,
- a gyermek, személy tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékosságára okot adó körülmény megszűnését,
- a gyermek tanulói, hallgatói jogviszonyának megszűnését, szüneteltetését,
- a 18 éven felüli személy rendszeres jövedelmét,
- az ellátásra jogosult 3 hónapot meghaladó külföldi tartózkodásának tényét,
- az ellátásra jogosult egyedülállóságának megszűnését,
- az egyedülállóságot meghatározó körülmény megszűnését,
- az ellátásra jogosult nevének, fizetési számlaszámának vagy lakcímének megváltozását,
- az Európai Unió tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve abban az államban, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (a továbbiakban: EGT-állam) történő munkavállalás vagy önálló vállalkozói tevékenység folytatásának tényét,

az ellátásra jogosult adatában bekövetkezett változást, továbbá - ha az adatváltozás házasságkötésre, új bejegyzett élettársi vagy élettársi kapcsolat létesítésére tekintettel következett be - a házastárs, bejegyzett élettárs vagy élettárs adatát.

Lehet-e az után a nagykorú gyermek után családi pótlékot folyósítani, aki rendszeres jövedelemmel rendelkezik?

Amennyiben a tizennyolcadik életévét betöltött személynek rendszeres jövedelme van, úgy a rá tekintettel vagy a részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik.

Mit tekintünk rendszeres jövedelemnek?

Jövedelemnek minősül az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott – belföldről vagy külföldről származó – vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkor legkisebb munkabér (2013-ban 98.000 Ft) összegét.

Rendszeres jövedelemnek a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelmet tekintjük.

Mely időponttól jár a családi pótlék?

A családi pótlék a kérelem benyújtásának időpontjától jár, feltéve, hogy a benyújtás időpontjában a jogosultsági feltételek fennállnak. A családi pótlékot a kérelem késedelmes benyújtása esetén, visszamenőleg legfeljebb két hónapra, a kérelem benyújtásának napját megelőző második hónap első napjától állapítják meg, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

Hogyan folyósítják a családi pótlékot?

A családi pótlékot - függetlenül az igénylés és a megszüntetés időpontjától - teljes hónapra állapítják meg és folyósítják. Arra a hónapra, amelyben a családi pótlékra való jogosultság megszűnik, még az ellátást folyósítják.

A családi pótlékot utólag, a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig, fizetési számlára utalás esetében 3. napjáig folyósítják.

MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉK

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek (személy) után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak a betegség fennállásig, illetőleg a gyermek 18. életévének betöltéséig. A 18 évesnél idősebb személy abban az esetben jogosult a magasabb összegű családi pótlékra, ha a tizennyolcadik életévének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életévének a betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os

mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak 1500 gramm születési súly alatt született gyermekek után 3 éves korig különös betegség nélkül is.

2013. április 1-jétől módosul a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003.(II.19.) ESZCsM rendelet, pontosításra kerül a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoságok köre. A 2013. március 31-ig kiállított igazolások az érvényesség időtartama alatt felhasználhatók.

Ki a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy?

- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos az a 18 évesnél fiatalabb gyermek, aki az 5/2003. (II.19.) ESZCSM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul
- az a tizennyolc évesnél idősebb személy, aki a tizennyolcadik életének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életének a betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Milyen igazolást kell benyújtani a magasabb összegű családi pótlék megállapítása iránti kérelemhez?

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek) esetében a magasabb összegű családi pótlék iránti kérelemhez csatolni kell a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló igazolást.

Ha a gyermek a nem magasabb összegű családi pótlék folyósításának ideje alatt válik tartósan beteggé, illetve súlyosan fogyatékosná és ennek tényét az igazolás benyújtásával a családi pótlékot folyósító hatóságnak bejelentik, a családi pótlék magasabb összegben történő megállapítására új kérelmet nem kell benyújtani.

Ki állítja ki az igazolást a tartós betegség, illetve a súlyos fogyatékoság fennállásáról?

A tartós betegség vagy fogyatékoság fennállásáról, illetve annak hiányáról szóló igazolást a lakó-tartózkodási hely szerint illetékes gyermekklinika,

gyermek-szakkórház, kórházi gyermekosztály, szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosa adja ki.

Ha a fentiek szerinti szakorvos az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerinti megyében nem található, akkor a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szerve által kijelölt szakorvos is jogosult a betegség vagy fogyatékosság fennállásáról, illetve annak hiányáról szóló igazolás kiadására.

A gyermek kezelése során az alapellátás illetékes orvosa (házi gyermekorvos) illetve a gyermeket ellátó szakorvos hívja fel a szülő figyelmét a magasabb összegű családi pótlék igénylésének lehetőségére.

Mit tartalmaz a szakorvosi igazolás?

- első vizsgálat esetén annak megállapítását, hogy a gyermek a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségben szenved-e
- a felülvizsgálat esetén, hogy a továbbiakban is jogosult-e, vagy nem tarthat igényt a magasabb mértékű ellátásra
- a legközelebbi felülvizsgálat időpontját (legkésőbbi időpont 5 év) illetőleg az állapot véglegességének tényét

Mi a teendője a szülőnek, ha a szakorvos igazolásával nem ért egyet?

Az igazolás kiállítását követő 15 napon belül kérheti a szakvélemény felülvizsgálatát a gyermek állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes megyei gyermekgyógyász szakfőorvostól.

Nagykorú személynek orvosi igazolást kell-e benyújtani az igénybejelentéskor?

A tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos személy akkor jogosult a magasabb összegű családi pótlékra, ha az Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal elsőfokú szakértői bizottságának szakhatósági állásfoglalása vagy 2009. október 1-jét megelőzően kiadott - külön jogszabályban foglaltak szerint szakhatósági állásfoglalásnak minősülő - szakvéleménye szerint 18. életvének betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett. Esetében a magasabb összegű családi pótlékot, azaz a nevelési ellátást az iskoláztatási támogatásra való jogosultságának megszűnését követően állapítják meg.

Meddig folyósítható a magasabb összegű családi pótlék?

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel vagy személy részére járó magasabb összegű családi pótlék annak a hónapnak a

végéig jár, ameddig a betegség, súlyos fogyatékoság fennállását a külön jogszabályban előírtak szerint igazolták.

Mi történik akkor, ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek állapota javul?

Ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek után – állapotának javulása miatt – a magasabb összegű családi pótlék már nem jár, a jogosultság megszűnését követő hónaptól családi pótlékot új összeggel fogják folyósítani, feltéve, hogy egyébként az ellátásra való jogosultság fennáll.

Jogosult-e a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek (személy) utazási kedvezményre?

A Kincstár a magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságot megállapító határozattal egyidejűleg a magasabb összegű családi pótlékban részesülőnek illetve annak, aki után magasabb összegű családi pótlék megállapításra került, a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabály szerinti utazási kedvezményre való jogosultságot igazoló hatósági igazolványt is ki kell állítani.

A hatósági igazolvány tartalmazza a magasabb összegű családi pótlékban részesülő személynek -, illetve annak, aki után magasabb összegű családi pótlék került megállapításra - a nevét, a lakcímét, a magasabb összegű családi pótlék megállapításának tényét, a jogosultság fennállásának tényét, továbbá a hatósági igazolvány érvényességének időtartamát. A hatósági igazolvány a külön jogszabály szerinti igazolásban, szakvéleményben, illetve szakhatósági állásfoglalásban meghatározott felülvizsgálat időpontjáig, de legfeljebb 5 évig hatályos.

Milyen egyéb ellátásra jogosult az a gyermek, aki után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak?

Ha a gyermek után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, a gyermek jogosult utazási kedvezményre, közgyógyellátásra, étkezési térítési díjkedvezményre, valamint ingyenes tankönyvre.

GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK

A GYERMEKGONDOZÁSI SEGÉLY (GYES)

Ki jogosult gyermekgondozási segélyre?

- a szülő, a nevelőszülő, a gyám, a 16. életévét betöltött kiskorú szülő (ha a saját háztartásban nevelt gyermekének gyámjával nem él egy háztartásban, feltéve, hogy a gyámhivatal a kiskorú részére engedélyezte a szülői ház elhagyását)
- a gyermek 3. életévének betöltéséig.
- ikergyermek esetén a tankötelessé válás évének végéig. (A gyermek tankötelessé válásának időpontjaként legfeljebb a gyermek 10. életéve betöltésének napját kell érteni. Amennyiben ikergyermek esetén a tankötelessé válás éve nem egyezik meg, úgy az ellátást a legkésőbb tankötelessé váló gyermek tankötelessé válása évének végéig folyósítják, legfeljebb a gyermekek tizedik életévének betöltéséig, változatlan összegben. Ebben az esetben a jogosult köteles benyújtani a hatósághoz az iskola igazgatója azon döntésének másolatát, amelyben a jogosult gyermeke tankötelezettségének kezdetét a közoktatásról szóló törvényben foglaltaktól eltérően határozza meg.)
- a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek tizedik életévének betöltéséig
- a gyermek szülőjének vér szerinti, örökbefogadó szülője, továbbá annak együtt élő házastársa (nagyszülő)

Ki minősül szülőnek?

A vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs, az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van.

Ha a gyermek a gyermekgondozási segélyre jogosító életkort már betöltötte, örökbefogadása esetén az örökbefogadó szülő jogosult gyermekgondozási segélyre?

A gyermek örökbefogadás előtti gondozásba történő kihelyezésének időpontjától számított hat hónap időtartamig gyermekgondozási segélyre jogosult az örökbefogadó szülő - a házastársi és rokon örökbefogadás kivételével -, amennyiben a gyermek az örökbefogadás előtti gondozásba történő kihelyezéskor a harmadik életévét már betöltötte, illetőleg ikergyermek esetén tankötelessé vált, azonban a 10. életévét még nem töltötte be.

Amennyiben a gyermek a gyermekgondozási segélyre jogosító életkort (3. életév, ikergyermekek esetén a tankötelessé válás éve, tartósan beteg gyermek esetén 10. életév) az örökbefogadás előtti gondozásba történő kihelyezést követő hat hónapon belül tölti be, akkor az örökbefogadó szülő gyermekgondozási segélyre való jogosultsága a gyermek gyermekgondozási segélyre jogosító életkorának betöltését követően a jogosultság kezdő időpontjától számított hat hónap elteltéig meghosszabbodik.

Az örökbefogadó szülő ebben az esetben a gyermekgondozási segély folyósítása mellett kereső tevékenységet heti harminc órát meg nem haladó időtartamban folytathat.

A tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermeket nevelő részére meddig állapítják meg a gyermekgondozási segélyt?

Ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, 10. életévének betöltéséig állapítják meg a gyermekgondozási segélyt.

Amennyiben a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel családi pótlék iránti kérelmet még nem nyújtottak be, a tartós betegség, illetve súlyos fogyatékoság tényéről szóló, a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló jogszabály szerinti igazolást a gyermekgondozási segély iránti kérelemhez csatolni kell. Ha a gyermek a gyermekgondozási segély folyósításának ideje alatt válik tartósan beteggé, illetve súlyosan fogyatékosná és ennek tényét az igazolás benyújtásával az ellátást folyósító hatóságnál bejelentik, a családi pótlék magasabb összegben történő megállapítása, illetve a gyermekgondozási segélyre való jogosultság időtartamának megváltoztatása iránt új kérelmet nem kell benyújtani.

Milyen feltételek mellett jogosult a nagyszülő GYES-re?

Akkor, ha a gyermek

- első életévét betöltötte, továbbá
- gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, valamint
- a szülők a GYES-ről lemondanak, és egyetértenek abban, hogy az ellátást a nagyszülő vegye igénybe

feltéve, hogy mind ő maga, mind a szülő megfelel a jogosultsági feltételeknek.

Érinti-e a nagyszülő GYES-re való jogosultságát az, ha a szülő a gyermek után gyermekápolási táppénzt vesz igénybe?

Nem, a nagyszülő a gyermekgondozási segélyre ez esetben is jogosult.

Jogosult-e a nagyszülő gyermekgondozási segélyre, ha az édesanya napi 8 órában folytat kereső tevékenységet?

A nagyszülő abban az esetben is jogosult a gyermekgondozási segélyre, ha a szülő napi 8 órában folytat kereső tevékenységet.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy jogosult a gyermekgondozási segélyre?

Igen, 2012. július 27. napjától a rehabilitációs ellátásban részesülő személyek is kérhetik a gyermekgondozási segély megállapítását.

Van-e lehetőség a gyermekgondozási segély méltányossági alapon történő engedélyezésére?

Igen, a Kincstár vezetője – méltányossági jogkörben eljárva – gyermekgondozási segélyre való jogosultságot állapíthat meg a gyermeket nevelő személynek:

- ha a gyermek szülei a gyermek nevelésében három hónapot meghaladóan akadályoztatva vannak; megállapíthatja, illetőleg meghosszabbíthatja a jogosultságot;
- a gyermek általános iskolai tanulmányainak megkezdéséig, legfeljebb azonban a gyermek 8. életévének betöltéséig, ha a gyermek betegsége miatt a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható.

Milyen igazolást kell csatolni a méltányossági kérelemhez?

A kérelemhez csatolni kell az igényben megjelölt októl függően:

- a szülők nyilatkozatát a gyermeknevelésben való akadályoztatásukról;
- a fekvőbeteg-gyógyintézet gyermekgyógyász, vagy gyermekpszichiáter szakorvosának igazolását arról, hogy a gyermek a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható, nevelhető;

Hol kell benyújtani a méltányossági kérelmet?

A kérelmet formanyomtatványon az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerinti Kincstárhoz kell benyújtani.

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási segélyben részesülő személy kereső tevékenységet

- a gyermek egyéves koráig nem folytathat,
- a gyermek egyéves kora után heti harminc órát meg nem haladó időtartamban folytathat, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik,

- a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek egyéves kora után időkorlátozás nélkül folytathat,
- ikergyermekek esetében a gyermekek egyéves kora után időkorlátozás nélkül folytathat azzal a megkötéssel, hogy a gyermekgondozási segélyben részesülő személy ikrek esetében egy gyermek után jogosult a gyermekgondozási segélyre.

A kiskorú szülő gyermekének gyermekgondozási segélyben részesülő gyámja időkorlátozás nélkül folytathat kereső tevékenységet.

A gyermekgondozási segélyben részesülő nagyszülő kereső tevékenységet a gyermek hároméves kora után, heti harminc órát meg nem haladó időtartamban folytathat, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik.

Az ikergyermecket nevelő szülőnek milyen összegű gyermekgondozási segélyt folyósítanak, ha a gyermekek egy éves kora után heti 30 órában kereső tevékenységet folytat?

Ebben az esetben az ikergyermecket nevelő szülő gyermekgondozási segélyének havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2013-ban 28.500,- Ft) 2 gyermek esetén 200%-ával, 3 gyermek esetén 300%-ával, 4 gyermek esetén 400%-ával, 5 gyermek esetén 500%-ával, 6 gyermek esetén 600%-ával.

Az ikergyermecket nevelő szülőnek milyen összegű gyermekgondozási segélyt folyósítanak, ha a gyermekek egy éves kora után heti 40 órában kereső tevékenységet folytat?

Az ikergyermecket nevelő szülő ebben az esetben egy gyermek után jogosult gyermekgondozási segélyre, melynek összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével.(28.500 Ft.)

Mi a teendője annak a szülőnek, aki a gyermek három éves kora előtt vissza akar térni az eredeti munkahelyére, napi nyolc óras munkaviszonyába?

Ha a szülő a gyermek három éves kora előtt napi nyolc óras munkaviszonyába visszatér dolgozni, be kell jelentenie a munkáltatónak, hogy meg kívánja szakítani a fizetés nélküli szabadságát, s ugyanazon naptól kérnie kell a gyermekgondozási segély folyósításának megszüntetését, mivel a gyermekgondozási segély folyósítása mellett csak heti 30 órában lehet kereső tevékenységet folytatni.

Előzetesen be kell-e jelenteni a munkáltatónak, ha a szülő meg kívánja szakítani a fizetés nélküli szabadságot?

Ha a munkavállaló a fizetés nélküli szabadságát meg kívánja szakítani, a megszakítási szándékát előzetesen közölnie kell a munkáltatóval. A munkáltató, ha a munkavállaló a fizetés nélkül szabadság kezdetétől számított

- hat hónap letelte előtt kíván munkába állni, a bejelentést követő legfeljebb harminc nap,
- hat hónap elteltével vagy azt követően kíván munkába állni, a bejelentést követő legfeljebb hatvan nap elteltével köteles foglalkoztatási kötelezettségének eleget tenni.

Hány nap szabadság illeti meg a munkába való visszatérésekor azt a szülőt, aki gyermeke gondozása céljából fizetés nélküli szabadságot vett igénybe?

A szabadság megállapítására a Munka Törvénykönyve az irányadó, mely kimondja:

A munkavállalót minden munkaviszonyban töltött naptári évben rendszeres szabadság illeti meg, amely alap- és pótszabadságból áll.

A munkaviszony szünetelésének időtartamára a következő esetekben jár szabadság:

- a keresőképtelenséget okozó betegség tartamára;
- a szülési szabadság tartamára;
- a tizennégy éven aluli gyermek gondozása vagy ápolása miatt kapott fizetés nélküli szabadság első hat hónapjára (ha a fizetés nélküli szabadságot 2011. augusztus 1-je után vette igénybe)
- a harminc napot meg nem haladó fizetés nélküli szabadság tartamára;
- a tartalékos katonai szolgálat idejére, és
- minden olyan munkában nem töltött időre, amelyre a munkavállaló távolléti díj-, illetve átlagkereset-fizetésben részesül.

Mennyi időre jár szabadság, ha a szülő a fizetés nélküli szabadságot 2011. augusztus 1-je előtt vette igénybe?

Amennyiben a szülő a fizetés nélküli szabadságot 2011. augusztus 1-je előtt vette igénybe, esetében a szülési szabadság időtartamára (168 nap) időarányosan, valamint a szülési szabadság első évére (s nem az első hat hónapra) jár szabadság.

Az alapszabadság mértéke húsz munkanap.

A szabadság a munkavállaló

- huszonötödik életévétől huszonegy;

- huszonnyolcadik életévétől huszonkettő;
- harmincegyedik életévétől huszonhárom;
- harmincharmadik életévétől huszonnégy;
- harmincötödik életévétől huszonöt;
- harminchetedik életévétől huszonhat;
- harminckilencedik életévétől huszonhét;
- negyvenegyedik életévétől huszonnyolc;
- negyvenharmadik életévétől huszonkilenc;
- negyvenötödik életévétől harminc

munkanapra emelkedik.

A gyermekgondozási segély folyósítása alatt a gyermeket el lehet-e helyezni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézménybe?

A gyermekgondozási segélyre való jogosultságot nem érinti, ha a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el, feltéve, hogy a gyermekgondozási segélyre jogosult közoktatási intézményben a nappali oktatás munkarendje szerint tanul, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója.

Abban az esetben,

- ha a GYES-t a szülő részére folyósítják, a gyermeket -a fenti esetet kivéve- egy éves kora előtt nem lehet elhelyezni az intézményben. A gyermek egy éves kora után azonban időbeli korlátozás nélkül elhelyezhető.
- ha a GYES-t a gyám részére folyósítják, a gyermeket egy éves kora előtt is elhelyezheti az intézményben.
- ha a GYES-t a nagyszülő részére folyósítják, a gyermeket három éves kora előtt nem helyezhető el az intézményben. A gyermek három éves kora után időbeli korlátozás nélkül helyezhető el az intézményben

Ha a gyermeket a fentiekől eltérően napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el, az ellátás folyósítása szünetel.

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett részösszegű ápolási díjat folyósítani?

A gyermekgondozási segély folyósításával egyidejűleg lehetőség van a részösszegű ápolási díj megállapítására, ha az ápolásra szoruló gyermek fokozott ápolást igényel. Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkül önállóan nem képes

- étkezni, vagy
- tisztálkodni, vagy

- öltözködni, vagy
 - illemhelyet használni, vagy
 - lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni,
- feltéve, hogy esetében a fenti pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A fokozott ápolást igénylő személy után járó ápolási díj összege azonos a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg (2013-ban 29.500,- Ft) 130%-val. A gyermekgondozási segélyben részesülő személy, ha fokozott ápolásra szoruló beteget ápol, a két ellátás közötti különbözetet kaphatja meg ápolási díjként.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a gyermekgondozási segély a tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltésétől 14-dik életévének betöltéséig?

2006. január 1-jét követően nem állapítható meg méltányosságból az ellátás. A tartósan beteg gyermek 10. évének betöltését követően a szülő a helyi önkormányzattól kérheti az ápolási díj megállapítását, ha a gyermek önmaga ellátására képtelen, állandó gondozásra, ápolásra, felügyeletre szorul.

A GYERMEKNEVELÉSI TÁMOGATÁS (GYET)

Ki veheti igénybe a gyermeknevelési támogatást?

Gyermeknevelési támogatásra az a szülő, nevelőszülő vagy gyám jogosult, aki saját háztartásában három vagy több kiskorút nevel. A támogatás a legfiatalabb gyermek 3. életétől 8. életévének betöltéséig jár.

Munkaviszonynak minősül-e a gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama (melyet a köznyelv „főállású anyaságnak” nevez)?

A gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, de nem számít munkaviszonynak.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a GYET?

A gyermeknevelési támogatás méltányosságból történő megállapítására, meghosszabbítására 1999. január 1-től nincs lehetőség.

Függ-e a támogatás az előzetes biztosítási időtől?

Nem, biztosítási időtől független az ellátás.

Lehet-e a gyermeknevelési támogatás mellett munkát végezni?

A gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet heti harminc órát meg nem haladó időtartamban folytathat, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés otthonában történik.

A gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt a gyermekeket el lehet-e helyezni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézménybe?

Igen, a gyermeknevelési támogatásban részesülő szülő időbeli korlátozás nélkül elhelyezheti gyermekeit óvodába, iskolai napközibe.

A GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSI FORMÁK (GYES, GYET) KÖZÖS SZABÁLYAI

Melyik szülő igényelheti az ellátásokat?

A gyermekgondozási támogatást a gyermekkel közös háztartásban élő szülők bármelyike igénybe veheti. Megállapodás hiányában a támogatást igénylő szülő személyéről - kérelemre - a gyámhatóság dönt.

Lehetőség van arra, hogy mindkét szülő részesüljön gyermekgondozási támogatásban?

Amennyiben a szülők egyidejűleg több gyermek után lennének jogosultak a gyermekgondozási támogatás egyik vagy mindkét formájára, úgy a támogatást csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

Mennyi a gyermekgondozási támogatás összege?

A gyermekgondozási támogatás havi összege - függetlenül a gyermekek számától - azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével (2012-ben 28.500,- forint) töredékhónap esetén egy naptári napra a havi összeg harmincad része jár.

Ikergyermekek nevelése esetén mennyi a gyermekgondozási segély összege?

A gyermekgondozási segély havi összege ikergyermekek esetén azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (28.500,- Ft) 2 gyermek esetén 200%-ával, 3 gyermek esetén 300%-ával, 4 gyermek esetén 400%-ával, 5 gyermek esetén 500%-ával, 6 gyermek esetén 600%-ával.

Kinek nem jár gyermekgondozási támogatás?

Nem jár gyermekgondozási támogatás annak a személynek, aki

- a Szociális törvényben meghatározott rendszeres pénzellátás valamelyikében részesül, ide nem értve
- a gyermekgondozási támogatást, valamint a gyermekgondozási támogatás folyósítása mellett végzett kereső tevékenység után járó táppénzt, baleseti táppénzt, továbbá a fogyatékos személy után járó ápolási díjat,
- a gyermekgondozási segélyre való jogosultság esetében a társadalombiztosítási nyugellátást, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény szerint társadalombiztosítási nyugellátással egy tekintet alá eső ellátást, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított ellátást, a Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjat, a korhatár előtti ellátást, a szolgálati járandóságot, a balett-művészeti életjáradékot, az átmeneti bányászjáradékot, továbbá a rehabilitációs járadékot, rokkantsági járadékot, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásait, a bányászok egészségkárosodási járadékát;
- olyan gyermek után igényli a támogatást, akit a Gyvt. alapján ideiglenes hatállyal elhelyeztek, átmeneti vagy tartós nevelésbe vettek, továbbá az Szt. alapján 30 napot meghaladóan szociális intézményben helyeztek el;
- előzetes letartóztatásban van, illetve szabadságvesztés büntetését tölti.

Ha elhunyt a gyermek, mikortól szüntetik meg a gyermekgondozási támogatás folyósítását?

Amennyiben a gyermekgondozási támogatásban részesülő személy az általa nevelt gyermek halála miatt elveszti támogatásra való jogosultságát, úgy a támogatás folyósítását a halálesetet követő hónap 1. napjától számított 3 hónap múlva kell megszüntetni.

A gyermekgondozási segély, illetve a gyermeknevelési támogatás folyósításának lejárta követően milyen ellátás megállapítását lehet kérni?

Ha a fenti ellátások megszűnését követően a szülő nem tud elhelyezkedni, és korábbi munkaviszonya alapján álláskeresői járadékra nem jogosult, a települési önkormányzat jegyzőjétől kérheti az aktív korúak ellátására való jogosultságának (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) megállapítását, ha a munkaügyi központtal legalább három hónapig együttműködött.

Szolgálati időnek számít-e a GYES és a GYET folyósításának időtartama?

Igen, 10 százalékos nyugdíj járulék levonása mellett.

Milyen tény, adatot kell bejelenteni a gyermekgondozási támogatásban részesülőnek?

A gyermekgondozási támogatás folyósításának, szüneteltetésének időtartama alatt be kell jelenteni:

- a gyermek tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékoságára okot adó körülmény megszűnését,
- ha az ellátásra jogosult - ide nem értve a kiskorú szülő gyermekének gyámját - a gyermek egyéves kora előtt, nagyszülő esetében a gyermek hároméves kora előtt folytat keresőtevékenységet,
- ha a gyermekgondozási segélyre jogosult - ide nem értve a kiskorú szülő gyermekének gyámját, valamint a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel gyermekgondozási segélyre jogosult személyt - a gyermek egyéves kora után heti 30 órát meghaladó időtartamban folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha azt az otthonában végzi,
- ha a gyermekgondozási segélyre jogosult nagyszülő a gyermek hároméves kora után folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a heti 30 órát nem haladja meg, vagy ha a munkavégzés otthonában történik
- ha a GYES-re jogosító korhatárt betöltött gyermek után részesül az örökbefogadó szülő gyermekgondozási segélyben és heti 30 órát meghaladó időtartamban folytat keresőtevékenységet,
- ha az ellátásra jogosult rendszeres pénzellátás valamelyikében részesül, vagy ha házastársa, élettársa terhességi-gyermekágyi segélyben vagy gyermekgondozási díjban részesül,
- a gyermek napközbeni ellátását biztosító intézményben történő elhelyezését, ha az a rendeletben meghatározottaktól eltérő
- az ellátásra jogosult előzetes letartóztatásba vételét, illetve szabadságvesztés büntetésének megkezdését,
- az ellátásra jogosult három hónapot meghaladó, egybefüggő külföldi tartózkodásának tényét,
- nagyszülő által igénybe vett gyermekgondozási segély esetében mindazokat a körülményeket, amelyek akár a nagyszülő vonatkozásában, akár a szülő vonatkozásában a segélyre való jogosultság elvesztését vonják maguk után,

- az ellátásra jogosult nevének, fizetési számlaszámának vagy lakcímének megváltozását,
- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését, továbbá - gyermeknevelési támogatás esetében - ha a háztartásba a 3. életévét még be nem töltött kiskorú kerül,
- ha a gyermeknevelési támogatásra jogosult személy folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a heti 30 órát nem haladja meg, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés otthonában történik, valamint
- az EGT-államban történő munkavállalás vagy önálló vállalkozói tevékenység folytatásának tényét;
- a méltányossági jogkörben megállapított gyermekgondozási segély folyósításának, szüneteltetésének időtartama alatt a fentieken túl
- a gyermek szüleinek a gyermek nevelésében történő akadályoztatásának megszűnését,
- a gyermek - méltányossági gyermekgondozási segély megállapítására okot adó - betegségének megszűnését.

ANYASÁGI TÁMOGATÁS

Ki jogosult anyasági támogatásra?

Anyasági támogatásra a szülést követően az a nő jogosult, aki terhessége alatt legalább négy alkalommal – koraszülés esetén legalább egyszer – terhes gondozáson részt vett. Az anyasági támogatás az anyát akkor is megilleti, ha a gyermek halva született.

Az anyán kívül ki jogosult még anyasági támogatásra?

- az örökbefogadó szülő, ha a szülést követő 6 hónapon belül az örökbefogadást jogerősen engedélyezték,
- a gyám, ha a gyermek a születését követően 6 hónapon belül – jogerős határozat alapján – a gondozásába kerül.

Kinek folyósítják az anyasági támogatást, ha az anya a támogatás felvétele előtt meghal?

Amennyiben az anyasági támogatásra jogosult nő a támogatás felvételét megelőzően meghal, úgy az anyasági támogatást az anyával egy háztartásban élt apának kell kifizetni, ezen személy hiányában annak a személynek, aki a gyermek gondozását ellátja.

Milyen összegű az anyasági támogatás?

Az anyasági támogatás – gyermekenkénti – összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 225 százalékával, ikergyermekes esetén 300 százalékával.

Meddig lehet az anyasági támogatást kérelmezni?

A kérelmet a szülést követő 6 hónapon belül kell benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

Mikor nem jár a támogatás?

Nem jár anyasági támogatás, ha

- a szülők a gyermek születését megelőzően nyilatkozatban hozzájárultak a gyermek örökbefogadásához;
- a megszületett gyermek a gyámhatóság jogerős határozata alapján családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodásban részesül.

Az anyasági támogatás - a szülést követő hat hónapon belül benyújtott igény esetén - megilleti a jogosultat, ha

- a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulásról szóló nyilatkozatot visszavonták;
- a családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodást megszüntetik, és a továbbiakban az anya gondoskodik a gyermek neveléséről.

Milyen igazolásokat kell bemutatni az anyasági támogatás igényléséhez?

A kérelemhez csatolni kell

- a terhes gondozást végző orvos igazolásának másolatát arról, hogy a szülő nő - a terhes gondozási könyvben rögzítettek tanúsága szerint - a szükséges alkalommal részt vett a terhes gondozáson;
- a gyermek örökbefogadását engedélyező jogerős határozat másolatát;
- a jogerős gyámrendelő határozat másolatát.

Amennyiben a szülő nő hitelt érdemlően igazolja, hogy a terhesség időtartama alatt legalább 5 hónap időtartamig egybefüggően külföldön tartózkodott, a terhes gondozást végző orvos igazolását nem kell a kérelméhez csatolnia.

A kérelem benyújtásával egyidejűleg be kell mutatni, vagy csatolni kell

- halva született gyermek esetén a halvaszületés tényét bizonyító okirat másolatát,

- az anya halotti anyakönyvi kivonatának másolatát, ha az anya a támogatás felvételét megelőzően meghalt,
- a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás visszavonásáról szóló nyilatkozat másolatát,
- a családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodás megszüntetéséről szóló gyámhatósági határozat másolatát.

Hogyan történik az anyasági támogatás folyósítása?

Az anyasági támogatás iránti kérelmet az igényelbíráló szerv a kérelem megérkezését követő naptól számított nyolc napon belül elbírálja, a jogosultság megállapítása esetén a támogatást fizetési számlára vagy kifizetési utalványon kiutalja.

II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSOKRA (CSALÁDI PÓTLÉK, GYES, GYET, ANYASÁGI TÁMOGATÁS) VONATKOZÓ KÖZÖS SZABÁLYOK

AZ IGÉNYELBÍRÁLÁS SZABÁLYAI

Milyen formában kell kérni a családtámogatási ellátás megállapítását?

A családtámogatási ellátásra való jogosultság megállapítása iránti kérelmet a Magyar Államkincstár által e célra rendszerezített formanyomtatványon vagy – az anyasági támogatás kivételével – az annak megfelelő adattartalommal rendelkező elektronikus űrlapon kell benyújtani. A Magyar Államkincstár a hatáskörébe tartozó ügyekben az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét önálló portálon megjelenő, de az ügyfélkapuhoz csatlakozó szolgáltatással biztosítja.

Hol lehet benyújtani a családtámogatási ellátás megállapítása iránti kérelmet?

A kérelem személyesen vagy postai úton benyújtható

- a Magyar Államkincstár ügyfélszolgálatánál,
- az integrált ügyfélszolgálatnál (kormányablak), vagy
- a kérelmező munkahelyén működő társadalombiztosítási kifizetőhelyen.

A társadalombiztosítási kifizetőhelyen benyújtott kérelmet a kifizetőhely annak érkeztetését követően három munkanapon belül továbbítja a Magyar Államkincstár kérelmező lakcíme szerint illetékes területi szervéhez.

Mikortól jár az ellátás, illetve visszamenőleg meg lehet-e állapítani?

Az ellátás a kérelem benyújtásának időpontjától jár, feltéve, hogy a benyújtás időpontjában a jogosultsági feltételek fennállnak. Az ellátást a kérelem késedelmes benyújtása esetén, visszamenőleg legfeljebb két hónapra, a kérelem benyújtásának napját megelőző második hónap első napjától kell megállapítani, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

Ki folyósítja az ellátásokat?

- az igénylő lakóhelye szerint illetékes Kincstár;
- a már említett szerveknél működő családtámogatási kifizetőhely

Hogyan folyósítják az ellátást?

A családtámogatási ellátást - ide nem értve a természetben nyújtott családi pótlékot, valamint a jogosultnak való folyósítása tekintetében felfüggesztett iskoláztatási támogatást - a Magyar Államkincstárnak a jogosult lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes Regionális Igazgatósága a jogosult, vagy - amennyiben a jogosult nevében az ellátás megállapítása iránti kérelmet a törvényes képviselőtét ellátó személy nyújtotta be - a jogosult 16. életévének betöltéséig a törvényes képviselő pénzforgalmi szolgáltatójánál vezetett fizetési számlájára utalja, vagy postai utalványon folyósítja.

A családtámogatási kifizetőhely a családtámogatási ellátások jogosult részére történő kifizetéséről - ide nem értve az anyasági támogatást, továbbá a természetben nyújtott családi pótlékot és a jogosultnak való folyósítása tekintetében felfüggesztett iskoláztatási támogatást - a munkabér kifizetésével megegyező módon gondoskodik.

Mikor szünetel az ellátás folyósítása?

Az ellátás szünetel a jogosult távolléte alatt, ha a jogosult három hónapot meghaladó időtartamra olyan államba távozik, amely nem

- az Európai Unió tagállama,
- az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam,
- olyan állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez, vagy
- az egyéb ellátás folyósításának időtartama alatt, ha a külszolgálatot vagy külföldi szolgálatot teljesítő személy részére az e törvény alapján ellátásra jogosító gyermekekre tekintettel jogszabály alapján egyéb ellátást folyósítanak.

Mi történik akkor, ha az ellátás elutasítása, megállapítása nem a jogszabályok szerint történt?

Ha a kérelem elbírálása után megállapítást nyer, hogy a kérelmet jogszabálysértő módon elutasították, vagy alacsonyabb összegű ellátást állapítottak meg, illetőleg folyósítottak, úgy a jogszabálysértés megállapításától visszafelé számított három éven belül járó összeget ki kell fizetni.

Mi történik a jogosult halála esetén a fel nem vett ellátással?

A jogosult halála esetén az esedékes és fel nem vett ellátás – az anyasági támogatás kivételével - azt a személyt illeti meg, aki az elhalálozást követően a gyermek neveléséről saját háztartásában gondoskodik. Az ellátást – az anyasági támogatás kivételével - az esedékességtől számított egy éven belül lehet felvenni.

Az ellátások iránti kérelmek benyújtásakor kell-e illetéket fizetni?

Az ellátás iránti igény érvényesítésével kapcsolatos valamennyi eljárás illeték- és költségmentes.

Az igénylő milyen irattal igazolja a családtámogatási ellátásra való jogosultságát?

A családtámogatási ellátásra való jogosultságot

- a szülővel együtt élő házastárs a házassági anyakönyvi kivonata,
- a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő a gyermek nála történő elhelyezéséről rendelkező határozat,
- a gyám a gyámrendelő határozat,
- az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van, a gyámhivatal kötelező gondozásba történő kihelyezést elrendelő határozata,
- az a személy, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozat bemutatásával vagy másolatának csatolásával igazolja.

Ha az igénylő egyidejűleg több ellátás megállapítását kéri (pl. családi pótlék, anyasági támogatás) mindegyik kérelemhez csatolni kell a kérelem elbírálásához szükséges iratokat?

Amennyiben a kérelmező több családtámogatási ellátás megállapítása iránt egyidejűleg nyújt be kérelmet, akkor a kérelem elbírálásához szükséges adatokat csak egy alkalommal kell feltüntetnie és azon iratokat, amelyek több kérelem elbírálásához is szükségesek, csak az egyik kérelemhez kell csatolnia.

Mit kell tudni a bejelentési kötelezettségről?

Az ellátásra jogosult az igényelbíráló szervnek 15 napon belül köteles bejelenteni minden olyan tény, adatot, amely a jogosultságot, vagy annak összegét érinti.

JOGALAP NÉLKÜL FELVETT ELLÁTÁS

Ki veszi fel jogalap nélkül az ellátást?

Jogalap nélkül veszi igénybe az ellátást az a személy, aki

- arra nem jogosult, vagy
- kevesebb összegre jogosult, mint amelyet számára folyósítottak.

Mi a teendő a jogalap nélkül felvett ellátással?

Az, aki ellátást jogalap nélkül vett fel, köteles azt visszafizetni, ha erre a felvételtől számított harminc napon belül határozattal kötelezték. Ezen idő elteltével a jogalap nélkül felvett ellátást attól lehet visszakövetelni, akinek az ellátás felvétele felróható, feltéve, hogy a felvételtől vagy az ellátás megszűnésétől kevesebb, mint három év telt el.

Mikor róható fel valakinek az ellátás felvétele?

Az ellátásban részesülő tudta, hogy az ellátás őt nem illeti meg, de ennek ellenére ő azt felvette, továbbá, ha az ellátásban részesülő a saját gondatlanságából fakadóan nem tudta, hogy az ellátás őt nem illeti meg, de a körülményekből az következik, hogy ezt tudnia kellett volna.

Hogyan értesül az érintett visszafizetési kötelezettségéről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetéséről határozatban dönthetnek.

Ki dönt a visszafizetésről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetésére kötelező határozatot az a szerv hozza, amely azt folyósította.

Az igényelbíráló szerv meddig érvényesítheti a követelést?

Az igényelbíráló szerv a követelést a jogalap nélkül felvett ellátás utolsó kifizetésétől számított három éven belül érvényesítheti. Ha a követelésre alapot adó magatartás a bíróság jogerős ítélete szerint bűncselekmény, úgy a követelés három éven túl is érvényesíthető mindaddig, amíg a bűncselekmény büntethetősége el nem évül.

Hogyan történik az ellátás levonása?

A jogalap nélkül felvett ellátás összegét a még folyósított ellátásból vonják le. Ha már nem folyósítják, úgy bármely más ellátás összegéből levonható.

Az ellátásból milyen mértékben vonható le a követelés?

A levonás összege a folyósított ellátás 33 százalékát nem haladhatja meg. A levonással meg nem térült, illetőleg csak hosszabb idő alatt megtérülő követelés összegét az ellátást igénybe vevő keresetéből is le lehet vonni.

Ha a befizetésre kötelezett szerv, személy a fizetésre kötelező határozat vagy a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított 10 napon belül fizetési kötelezettségét nem teljesíti, úgy a határozatot hozó, illetőleg a fizetési meghagyást kibocsátó Kincstár a követelést adók módjára hajtatja be.

Méltányosságból kérhető-e a jogalap nélkül kifizetett, s emiatt visszakövetelt családtámogatási ellátás összegének elengedése vagy mérséklése?

A jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátás összegét kérelemre a Kincstár vezetője kivételes méltányosságból elengedheti, vagy mérsékelheti, ha annak megfizetése az adós és vele együtt élő közeli hozzátartozó megélhetését súlyosan veszélyezteti és a behajtási eljárás eredménytelen volt.

A jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátás összegét a magánszemély kérelmére a kincstár vezetője méltányosságból elengedheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy az ellátás teljes összegét az arra jogosult személynek átadta, a felvett ellátás összege nem haladja meg a jogosultat megillető összeget és a jogosult nem részesült egyidejűleg az ellátásban.

Ebben az esetben a méltányossági kérelmet a visszafizetésre kötelező határozatot hozó szervnél kell benyújtani. A kérelemhez csatolni kell a jogalap nélkül felvett ellátás jogosultnak történő átadásáról és annak átvételéről szóló - az átadott összeg megjelölését és az átadás időpontját is tartalmazó - nyilatkozatot. A nyilatkozatot magánokirati formába kell foglalni, valamint el kell látni az átadó és az átvevő személy aláírásával.

A visszakövetelt családtámogatási ellátás mely esetben veszélyezteti súlyosan a megélhetést?

Ha a közös háztartásban élő családban

- az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (57.000,- Ft) vagy
- magasabb összegű családi pótlékra jogosító gyermek, vagy magasabb összegű családi pótlékra vagy fogyatékosági támogatásra jogosult személy él vagy
- három vagy több kiskorú ellátásáról kell gondoskodni.

Jogorvoslat

Lehet-e az igényelbíráló szerv döntése ellen fellebbezéssel élni?

Ha az ügyfél az igényelbíráló szerv döntésével, vagy a határozathozatal mellőzése esetén intézkedésével nem ért egyet, úgy a kézhezvételtől, illetve az intézkedésről való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül fellebbezéssel élhet.

III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK

Ki minősül biztosítottnak?

Az, aki

- a munkaviszonyban (ideértve az országgyűlési képviselőt is), közalkalmazotti, közszolgálati jogviszonyban, kormányzati szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati jogviszonyban, bírósági jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, hivatásos nevelőszülői jogviszonyban, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban álló személy, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, az Országgyűlési Őrség, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja, a Magyar Honvédség szerződéses állományú tagja, a katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona (a továbbiakban: munkaviszony), tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik,
- a szövetkezet tagja – ide nem értve az iskolaszövetkezet nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagját –, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik,
- a tanulószerveződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanuló,
- az álláskeresési támogatásban részesülő személy,
- a kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó,
- a kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő társas vállalkozó,
- a díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban) személyesen munkát végző személy – a külön törvényben meghatározott közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy kivételével –, amennyiben az e tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét,
- az egyházi szolgálatot teljesítő egyházi személy (a továbbiakban: egyházi személy), kivéve a saját jogú nyugdíjast,
- a mezőgazdasági őstermelő, ha a reá irányadó nyugdíjkorhatárig hátralévő idő és a már megszerzett szolgálati idő együttesen legalább 20 év, kivéve

1. az őstermelői tevékenységet közös igazolvány alapján folytató kiskorú személyt és a gazdálkodó család kiskorú tagját,
2. az egyéb jogcímen – ide nem értve a g) pont és a (2) bekezdés szerint – biztosítottat,
3. a saját jogú nyugdíjast és az özvegyi nyugdíjban részesülő személyt, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Mely időtartam alatt szünetel a biztosítás?

- a fizetés nélküli szabadság ideje alatt,
- az igazolatlan távollét időtartama alatt,
- a munkavégzési (szolgálatteljesítési) kötelezettség alóli mentesítés ideje alatt, kivéve, ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére a munkaviszonyra vonatkozó szabály szerint átlagkereset jár, vagy munkabér (illetmény), átlagkereset (távolléti díj), táppénzfizetés történt,
- az előzetes letartóztatás, szabadságvesztés tartama alatt, kivéve, ha a letartóztatottat az ellene emelt vád alól jogerősen felmentették, vagy a büntetőeljárást megszüntették, továbbá, ha az elítéltet utóbb a bíróság jogerősen felmentette,
- az ügyvéd, a közjegyző, a szabadalmi ügyvivő kamarai tagságának szüneteltetése alatt,
- az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt.

Mely esetben áll fenn mégis a biztosítás?

Ha a fizetés nélküli szabadságot:

- a fizetés nélküli szabadság idejére gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély vagy gyermeknevelési támogatás kerül folyósításra, vagy
- a fizetés nélküli szabadságot tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek ápolása címén veszik igénybe.

Melyek a biztosítottakat megillető pénzbeli ellátások?

- táppénz
- gyermekápolási táppénz
- terhességi-gyermekágyi segély
- gyermekgondozási díj

Egyidejűleg lehet folyósítani a különböző pénzbeli ellátásokat?

Az, aki ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg táppénzre vagy baleseti táppénzre és terhességi-gyermekágyi segélyre, illetőleg

gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint csak az egyik ellátást veheti igénybe.

A gyermekgondozási segély, vagy a gyermeknevelési támogatás folyósítása mellett lehet-e folyósítani a terhességi-gyermekágyi segélyt, vagy a gyermekgondozási díjat?

Az, aki egyidejűleg gyermekgondozási segélyre, gyermeknevelési támogatásra és terhességi-gyermekágyi segélyre, vagy gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint **csak az egyik ellátást veheti igénybe, kivéve** azt a személyt, aki gyermekgondozási támogatás (GYES, GYET) igénybevétele mellett munkát vállal és keresőképtelenségére tekintettel táppénzre vagy baleseti táppénzre jogosult.

Melyik szülő jogosult a gyermek után pénzbeli ellátást igénybe venni?

A szülők közös háztartásában élő gyermeke után egyidejűleg csak az egyik szülő jogosult táppénzre, gyermekgondozási díjra.

Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermek(ek) után egyidejűleg jogosultak lennének gyermekgondozási díjra és táppénzre és a gyermekgondozási támogatás bármelyik formájára, úgy az ellátást választásuk szerint csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

Ha a közös háztartásban élő gyermek után az egyik szülő terhességi-gyermekágyi segélyt vagy táppénzt, vagy gyermekgondozási támogatást vesz igénybe, úgy a másik szülő gyermekápolási táppénzre szerezhet jogosultságot, feltéve, hogy az ellátások **nem ugyanazon gyermek után kerülnek megállapításra.**

Lehet választani az ellátások között?

A fent említett ellátások között a biztosított, illetve a szülő a jogosultság fennállása alatt választhat. A táppénz, a baleseti táppénz, a terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély, valamint a gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt választott újabb ellátásra való jogosultságot a biztosított, illetve a szülő által megjelölt időponttól kell megállapítani, feltéve, hogy a jogosultság feltételeivel már ekkortól rendelkezik.

A választott újabb ellátást a korábban megállapított ellátás folyósításának megszüntetését követő naptól folyósítják. A választott újabb ellátás visszamenőlegesen járó összegét csökkenteni kell az újabb ellátásra való jogosultság kezdő napjától a korábban megállapított ellátás folyósítása megszüntetésének napjáig kifizetett ellátás nettó összegével. Az ellátások

közötti különbszet kamatmentes kifizetésére a csökkentés teljesítését követő három munkanapon belül kerül sor.

Mi alapján számítják ki az egészségbiztosítási pénzbeli ellátást?

Az egészségbiztosítási pénzellátás (terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a táppénz) összegének megállapításánál jövedelemként azt az összeget veszik figyelembe, amely után a biztosított pénzbeli egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett volt.

Lehet-e előleget megállapítani, ha a rendelkezésre álló adatokból nem állapítható meg a pénzbeli ellátás összege?

Igen. Ha a pénzbeli ellátásra való jogosultság esetén a pénzbeli ellátás összege az elbíráláshoz szükséges adatok hiánya miatt harminc napon belül nem határozható meg, a rendelkezésre álló adatok alapján az igénylő részére előleget kell megállapítani.

TÁPPÉNZ

Ki jogosult táppénzre?

Táppénzre jogosult az, aki a biztosítás fennállása alatt keresőképtelenné válik és a járuléktörvényben meghatározott mértékű pénzbeli egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett.

Ki minősül keresőképtelennek?

Keresőképtelen

- aki betegsége miatt munkáját nem tudja ellátni;
- aki terhessége, illetőleg szülése miatt nem tudja munkáját ellátni, és terhességi-gyermekágyi segélyre nem jogosult;
- az anya, ha kórházi ápolás alatt álló egyévesnél fiatalabb gyermekét szoptatja;
- a szülő, aki tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermekét ápolja és a gyermeket a saját háztartásában neveli;
- aki fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásban betegségének megállapítása vagy gyógykezelése miatt részesül;
- akit közegészségügyi okból foglalkozásától eltiltanak és más beosztást nem kap, vagy akit közegészségügyi okból hatóságilag elkülönítenek, továbbá aki járványügyi, illetőleg állat-egészségügyi zárlat miatt munkahelyén megjelenni nem tud és más munkahelyen (munkakörben) átmenetileg sem foglalkoztatható.

A keresőképtelenség a vizsgálatra jelentkezés időpontjától eltérően, legfeljebb öt napra visszamenőleg is igazolható.

Meddig jár a táppénz?

Táppénz a keresőképtelenség tartamára jár, legfeljebb azonban a biztosítási jogviszony fennállásának időtartama alatt egy éven át.

A biztosított, ha részére betegszabadság jár, keresőképtelenség esetében táppénzre legkorábban a betegszabadságra való jogosultság lejártát követő naptól jogosult.

Az, aki keresőképtelenségét közvetlenül megelőző egy évnél rövidebb ideig volt folyamatosan biztosított, táppénzt csak a folyamatos biztosításának megfelelő időn át kaphat.

Mely esetben folyamatos a biztosítás?

A biztosításban töltött idő akkor folyamatos, ha abban 30 napnál hosszabb megszakítás nincs. A 30 napi megszakítás időtartamába nem számít be a táppénz, a baleseti táppénz, a terhességi-gyermekegészségi segély, a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély folyósításának az ideje.

Mely esetben áll fenn megszakítás nélkül a biztosítás?

A biztosítás megszakítás nélkül akkor áll fenn, ha abban a szabadnap, a heti pihenőnap és a munkaszüneti nap kivételével egy nap megszakítás sincs.

A hét minden napjára jár táppénz?

A táppénz minden naptári napra jár, ideértve a szabadnapot, a heti pihenőnapot és a munkaszüneti napot is.

Mikor nem jár táppénz?

Nem jár táppénz

- a keresőképtelenségnek arra az időtartamára, amelyre a biztosított átlagkeresetre jogosult (betegszabadság időtartama) illetőleg, amely alatt a biztosítás szünetel, munkavégzési kötelezettség hiányában keresetvesztesség nincs, továbbá a betegszabadság lejártát követő szabadnapra és heti pihenőnapra, ha az azt követő munkanapon (munkaszüneti napon) a keresőképtelenség már nem áll fenn,
- a keresőképtelenségnek arra a tartamára, amelyre a biztosított a teljes keresetét megkapja, illetve, ha a keresetét részben kapja meg, a részben megkapott kereset után,
- a gyermekgondozási segély folyósításának az idejére, ide nem értve a segély mellett végzett munka alapján járó táppénzt,

- az előzetes letartóztatás és a szabadságvesztés tartamára,
- a saját jogú nyugdíj folyósításának időtartamára,
- a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék folyósításának az idejére, ide nem értve a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék, illetve az átmeneti bányászjáradék mellett végzett munka alapján járó táppénzt.

Mennyi a táppénz összege?

A táppénz összege folyamatos, legalább kétévi biztosítási idő esetében a figyelembe vehető jövedelem naptári napi átlagának **60 százaléka**, ennél rövidebb biztosítási idő esetében vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás tartama alatt **50 százaléka**, azzal, hogy a táppénz egy napra járó összege nem haladhatja meg a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér (2013-ban 98.000,- Ft) 200 százalékának harmincad részét (6.533,- Ft).

Hogyan számítják ki a táppénz összegét?

1. Főszabályként a táppénz összegét a keresőképtelenség kezdő napját közvetlenül megelőző évben elért, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján állapítják meg.
2. Ha a biztosított a keresőképtelenséget megelőző évben nem rendelkezett legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a táppénz összegét a táppénzre jogosultság kezdő napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlaga alapján állapítják meg. A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb a táppénzre jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos. A folyamatos biztosítási idő megszakítása esetén a táppénz alapjaként a megszakítást megelőző jövedelmet nem lehet figyelembe venni.
3. Ha a biztosított a táppénzre való jogosultság napjától a megelőző év január 1-ig (irányadó időszakban) 180 napi tényleges jövedelemmel nem rendelkezik, táppénzét - az alábbiak kivételével - a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapulvételével kell megállapítani, kivéve, ha a szerződés szerinti vagy a tényleges jövedelme a minimálbért nem éri el. Ez esetben a táppénz alapja a szerződés szerinti, ennek hiányában a tényleges jövedelem.
4. Ha a biztosítottnak a táppénzre való jogosultság napjától a megelőző év január 1-ig (irányadó időszakban) azért nem volt 180 napi tényleges jövedelme, mert táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesült, a táppénz naptári napi összegét a

korábban folyósított ellátás alapját képező összeg figyelembevételével állapítják meg, ha az a 3. pontban kiszámított összegnél kedvezőbb.

Hogyan kell megállapítani a táppénzt abban az esetben, ha a szülő a gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj, a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék vagy az átmeneti bányászjáradék folyósítása alatt keresőtevékenységet folytat, s keresőképtelenné válik?

A táppénzre vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel alkalmazzák, hogy

- a táppénzfolyósítás időtartamának megállapításánál biztosítási időként csak a gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj, a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék vagy az átmeneti bányászjáradék folyósításának időtartama alatt biztosítási jogviszonyban töltött napokat lehet figyelembe venni,
- a táppénz összegének megállapításánál a biztosítási jogviszonynak a fent meghatározott időtartam alatt elért, biztosítási jogviszonyból származó pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelmet kell figyelembe venni.

A táppénz összegének kiszámításánál mi számít rendszeres jövedelemnek?

A táppénz összegének kiszámításánál rendszeres jövedelem a havi rendszerességgel járó munkabér (illetmény), pótlékok, továbbá a munkabér (illetmény) helyett kifizetett távolléti díj vagy átlagkereset, illetőleg szerződés alapján havonta járó díjazás vagy egyéb jövedelem. Annak vizsgálatánál, hogy a biztosított rendelkezik-e 180 naptári napi jövedelemmel, csak a rendszeres jövedelmet kell figyelembe venni. Az egyéni és a társas vállalkozók részére e jogcímen járó táppénz összegének megállapításánál a vállalkozóként elért, bevallott pénzbeli egészségbiztosítási járulékalapot képező jövedelmet rendszeres jövedelemnek kell tekinteni.

A GYERMEKÁPOLÁSI TÁPPÉNZ

Meddig veheti igénybe az anya (apa) a gyermekápolási táppénzt?

- egy évesnél fiatalabb gyermek ápolása esetén a gyermek egy éves koráig;
- egy és három év közötti beteg gyermek esetén évenként és gyermekenként 84 naptári napig;
- három és hat év között évenként és gyermekenként 42 (egyedülállónak 84) naptári napon át;

- hat és tizenkét év közötti gyermek esetén évenként és gyermekenként 14 (egyedülállónak 28) naptári napon át.

Ha az anya GYED-en van, az apa ugyanarra a gyermekre tekintettel kérheti-e a gyermekápolási táppénz megállapítását?

Ugyanarra a gyermekre tekintettel, amelyikkel az egyik szülő GYED-en van, a másik szülő nem kérheti a gyermekápolási táppénz megállapítását. Ha azonban a családban több gyermek nevelkedik, a másik gyermek betegsége esetén az apának megállapíthatják a gyermekápolási táppénzt.

Hogyan számítják ki a gyermekápolási táppénzt?

A gyermekápolási táppénz összegét is a fent ismertetett szabályok szerint állapítják meg.

A TERHESSÉGI-GYERMEKÁGYI SEGÉLY

Ki jogosult terhességi-gyermekágyi segélyre?

Terhességi-gyermekágyi segélyre jogosult, aki a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt, és

- a biztosítás tartama alatt vagy a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon belül szül, vagy
- a biztosítás megszűnését követően negyvenkét napon túl baleseti táppénz folyósításának, az ideje alatt vagy a folyósítás megszűnését követő huszonnyolc napon belül szül.

Az előzetes 365 nap biztosítási időbe milyen időtartamot lehet beszámítani?

A terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a biztosítás megszűnését követő baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának az idejét,
- közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejéből 180 napot,
- a rehabilitációs járadék, rehabilitációs ellátás folyósításának idejét.

Mely esetben lehet a biztosítási idő beszámítást alkalmazni?

Ha a szülő ugyan biztosítási jogviszonyban, pl. munkaviszonyban áll, de munkaviszonyában nem tudta megszerezni a szükséges 365 napot. Ebben az esetben a ténylegesen megszerzett biztosítási idejébe számítják be a fent meghatározott időtartamokat. Pl. az édesanya a főiskola elvégzése után

munkaviszonyt létesített, de gyermeke születéséig csak 300 napot dolgozott. Ebben az esetben a megszerzett biztosítási idejébe beszámítják a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok időtartamát, jelen esetben 65 napot.

Milyen időtartamra jár a terhességi-gyermekágyi segély?

A terhességi-gyermekágyi segély a szülési szabadságnak megfelelő időtartamra jár. A terhességi-gyermekágyi segély legfeljebb a gyermek születését követő 168. napig jár, kivéve a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényben a koraszülött gyermekek esetében a szülési szabadságra vonatkozó rendelkezés alkalmazásakor. Ha a terhességi-gyermekágyi segély iránti kérelem a szülés várható időpontját megelőző 28 nappal korábban kerül benyújtásra, akkor a kérelem elbírálására vonatkozó határidő a szülés várható időpontját megelőző 28. napon kezdődik.

Az édesanyán kívül kinek állapítható még a terhességi-gyermekágyi segély?

Terhességi gyermekágyi segély a szülési szabadságnak megfelelő időtartam még hátralévő tartamára

- annak a nőnek is jár, aki a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, a gondozásba vétel napjától,
- annak a gyámnak is jár, aki a csecsemőt jogerős döntés alapján gondozza, a kirendelés napjától,
- a csecsemőt gondozó vér szerinti apának is jár, ha a szülő nő az egészségügyi szolgáltató által – az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott adattartalmú nyomtatvány szerint – igazoltan, az egészségi állapota miatt kikerül abból a háztartásból, ahol a gyermeket gondozzák, az igazoláson feltüntetett naptól ezen egészségi állapot fennállásáig,
- a csecsemőt gondozó vér szerinti apának is jár, ha a szülő nő meghal, az elhalálozás napjától,
- annak a férfinak is jár, aki a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, ha a gyermeket vele együtt örökbe fogadni szándékozó nő az egészségügyi szolgáltató által – az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott adattartalmú nyomtatvány szerint – igazoltan, az egészségi állapota miatt kikerül abból a háztartásból, ahol a gyermeket gondozzák, az igazoláson feltüntetett naptól ezen egészségi állapot fennállásáig,

- annak a férfinak is jár, aki a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, ha a gyermeket örökbe fogadni szándékozó nő meghal, az elhalálozás napjától,
 - annak a férfinak is jár, aki a csecsemőt egyedül vette örökbefogadási szándékkal nevelésbe, a gondozásba vétel napjától,
- ha egyébként a törvényben meghatározott jogosultsági feltételekkel rendelkezik.

Mikor nem jár a terhességi-gyermekágyi segély?

- a szülési szabadságnak arra a tartamára, amelyre a teljes keresetét megkapja,
- ha bármilyen jogviszonyban díjazás - ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást és a személyi jövedelemadó-mentes tiszteletdíjat - ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött keresőtevékenységét személyesen folytatja.

Jogosult-e az egyéni vállalkozó a terhességi-gyermekágyi segélyre?

Az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási járulék, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettsége.

Hol kell igényelni a terhességi-gyermekágyi segélyt?

- társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetén a kifizetőhelyen,
- ha az igény elbírálására a Kincstár az illetékes, akkor a kincstárnál,
- ha nincs kifizetőhely, illetve az igénylő egyéni vállalkozó, akkor a munkáltató, illetve a vállalkozás székhelye szerint illetékes megyei kormányhivatal egészségbiztosítási szakigazgatási szervénél.

Ha a munkáltató nem rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, az igényt abban az esetben is a munkáltatóhoz kell benyújtani, s majd ő továbbítja a székhelye szerint illetékes megyei kormányhivatal egészségbiztosítási szakigazgatási szerve részére.

Az igényt az „Igénybejelentés Táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez” elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani.

Milyen iratokat kell az igénybejelentőhöz mellékelni?

- a terhesgondozásról szóló kiskönyv másolatát,

- a terhes-állományba vételről szóló orvosi igazolást,
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatnak másolatát (ha a gyermek születése napjától veszik igénybe az ellátást),
- csecsemő örökbefogadása esetén az örökbefogadásról szóló gyámhivatali határozatot, vagy a gyámhivatal igazolását arról, hogy a biztosított a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, továbbá
- a „Foglalkoztatói igazolás”-t,
- a „Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatványt, ha az igénylőnek megszűnt a biztosítási jogviszonya,
- Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról,

Milyen mértékű a terhességi-gyermekágyi segély?

A terhességi-gyermekágyi segély alapjául szolgáló átlagkereset a pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján számítják ki. A terhességi-gyermekágyi segély a napi átlagkereset 70%-a.

A terhességi-gyermekágyi segély alapjául szolgáló jövedelmet a táppénzszabályok szerint állapítják meg a következők szerint:

- a) Főszabályként azt vizsgálják, hogy az anya a szülést megelőző évben rendelkezett-e 180 napi tényleges keresettel. Ha az anya a szülést megelőző évben rendelkezett legalább 180 napi keresettel, átlagkeresetének 70%-a lesz a terhességi-gyermekágyi segély alapja.
- b) Ha az anya a szülést megelőző évben nem rendelkezett legalább 180 naptári napi jövedelemmel, azt vizsgálják, hogy az igénybejelentés napjától a szülést megelőző év január 1-ig rendelkezik-e 180 napi tényleges jövedelemmel. A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb az igénybejelentés napjától a szülést megelőző év január 1-ig (irányadó időszak) lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos. Ebben az esetben az irányadó időszakban elért átlagkereset 70%-a lesz a terhességi-gyermekágyi segély alapja.
- c) Ha az anya az igénybejelentés napjától a szülést megelőző év január 1-ig terjedő időtartam alatt nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a terhességi-gyermekágyi segélyének összegét a minimálbér kétszerese harmincad részének figyelembevételével állapítják meg. Ha azonban a pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme a minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet kell figyelembe venni.

Tényleges kereset, jövedelem hiányában az ellátásra való jogosultság kezdő napján érvényes szerződés szerinti jövedelmet veszük figyelembe. Az egyéni és társas vállalkozók ellátását tényleges jövedelem hiányában a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér figyelembevételével kell megállapítani.

Példák a terhességi-gyermekágyi segély alapjául szolgáló átlagkereset megállapítására

A terhességi-gyermekágyi segély megállapítása az a) pontban írtak szerint:

Az anya 2009. július 1. óta folyamatos munkaviszonyban áll. Gyermeke megszületéséig, 2013. április 5. napjáig dolgozott, a terhességi gyermekágyi-segély megállapítását a gyermek születése napjától igényli.

A terhességi-gyermekágyi segély megállapítása során azt vizsgálják, hogy az anya a szülést megelőző évben, 2012-ben rendelkezik-e legalább 180 napi tényleges keresettel.

Mivel az anya a szülést megelőző évben, 2012-ben egész évben dolgozott, így rendelkezik a szükséges 180 napi tényleges keresettel, ezért a 2012. január 1-től 2012. december 31-ig elért átlagkereset 70%-a lesz a terhességi-gyermekágyi segély alapja.

A terhességi-gyermekágyi segély megállapítása a b) pontban írtak szerint:

Az édesanya 2011-ben egész évben dolgozott, majd 2012. január 1-jétől 2012. március 31-ig álláskeresői járadékban részesült. 2012. szeptember 1-jétől határozatlan időtartamú munkaviszonyt létesített. Gyermeke 2013. május 30-án született. A terhességi-gyermekágyi segélyt a gyermek születése napjától igényli.

Tekintettel arra, hogy az édesanya 2012-ben nem rendelkezett 180 napi tényleges keresettel, mivel szeptember 1-től helyezkedett el, esetében azt vizsgálják, hogy 2013. május 30-a és 2012. január 1-je között rendelkezett-e 180 napi tényleges keresettel. Az álláskeresői járadék összege nem képezi a pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját, ezért annak összegét nem lehet figyelembe venni. Az anya 2012. szeptember 1-től 2013. május 29-ig rendelkezett 180 napi keresettel, ezért az ebben az időszakban elért átlagkereset lesz a terhességi-gyermekágyi segély alapja.

A terhességi-gyermekágyi segély megállapítása a c) pontban írtak szerint

A c) pontban meghatározottakat kell alkalmazni abban az esetben, ha az édesanya az irányadó időszakban (a gyermek születése napjától a megelőző év január 1-ig terjedő időszak) nem rendelkezik 180 napi tényleges keresettel.

Pl.: az édesanya első gyermekével 2010. március 28-tól terhességi-gyermekágyi segélyben majd 2012. március 28-ig gyermekgondozási díjban, azt követően pedig gyermekgondozási segélyben részesült. Második gyermeke a gyermekgondozási segély folyósítása alatt, 2013. január 5-én született. (ebben az esetben kérni kell a gyermekgondozási segély folyósításának megszüntetését, s ezt követően lehet igényelni a terhességi-gyermekágyi segélyt)

Tekintettel arra, hogy az édesanya az irányadó időszakban (2013. január 5-től 2012. január 1-ig) nem rendelkezett 180 napi tényleges jövedelemmel, a terhességi-gyermekágyi segély naptári napi összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszerese harmincad részének figyelembevételével fogják megállapítani. Ebben az esetben azt vizsgálják, hogy a szerződés szerinti keresete eléri-e a minimálbér kétszeresének az összegét. Ha a szerződés szerinti kereset alacsonyabb, mint a minimálbér kétszerese, a terhességi-gyermekágyi segély alapja a szerződés szerinti kereset lesz. Ha azonban a szerződés szerinti kereset magasabb, mint a minimálbér kétszerese, a terhességi-gyermekágyi segély alapja a minimálbér kétszerese lesz.

Jogosult-e terhességi-gyermekágyi segélyre az a biztosított anya, aki a gyermeke után folyósított ellátás, pl. gyermekgondozási díj vagy gyermekgondozási segély folyósítása alatt várja második, vagy harmadik gyermekét?

Igen, amennyiben az édesanya a munkáltatójától fizetés nélküli szabadságban részesül, biztosítási jogviszonya fennáll, ezért a második illetőleg harmadik gyermek születése esetén is jogosult a terhességi-gyermekágyi segélyre.

Hogyan számítják ki a terhességi-gyermekágyi segély összegét, ha a második, gyermek az első gyermek után folyósított gyermekgondozási díj, vagy a gyermekgondozási segély folyósítása alatt születik?

A második gyermek születésekor is a már ismerttetett szabályok alapján járnak el. Azt vizsgálják, hogy a szülő az irányadó időszakban rendelkezik-e

180 napi tényleges keresettel. Amennyiben a szülő nem rendelkezik 180 napi tényleges keresettel, mert első gyermeke után gyermekgondozási díjban, vagy gyermekgondozási segélyben részesült, a terhességi-gyermekágyi segélyének összegét a minimálbér kétszerese harmincad részének figyelembevételével állapítják meg.

Vonnak-e járulékokat a terhességi-gyermekágyi segély összegéből?

A terhességi-gyermekágyi segély összegéből nyugdíj, illetve egészségbiztosítási járulékot nem, kizárólag személyi jövedelemadó előleget vonnak.

Ha az igényt késedelmesen nyújtják be, van-e lehetőség az ellátás visszamenőleges megállapítására?

A terhességi-gyermekágyi segély megállapítása iránti igény az igénybejelentés napjától visszamenőleg legfeljebb hat hónapra érvényesíthető. Az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani.

A GYERMEKGONDOZÁSI DÍJ

Ki jogosult a gyermekgondozási díjra?

Gyermekgondozási díjra jogosult

- a biztosított szülő, ha a gyermekgondozási díj igénylését - a gyermeket szülő anyja esetén a szülést - megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt,
- a terhességi-gyermekágyi segélyben részesült anyja, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt, és a gyermeket saját háztartásában neveli.

Ki minősül szülőnek?

- a vér szerinti, az örökbefogadó szülő,
- a szülővel együtt élő házastárs,
- a gyám, továbbá,
- az a személy, aki a saját háztartásában élő gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van.

A GYED-re való jogosultság szempontjából ki nem minősül szülőnek?

A GYED-re való jogosultság szempontjából nem tekinthető szülőnek a nevelőszülő és a helyettes szülő.

Az előzetes 365 nap biztosítási időbe a tényleges biztosításban töltött időn túl még milyen időtartamot lehet beszámítani?

Az előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a biztosítás megszűnését követő baleseti táppénz idejét,
- a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmány idejéből 180 napot,
- a rehabilitációs járadék, rehabilitációs ellátás folyósításának idejét.

A biztosítási idő beszámítására, mint arra a terhességi-gyermekágyi segélyre vonatkozó szabályoknál utaltunk, abban az esetben kerülhet sor, ha a szülő biztosítási jogviszonyban áll, de a szükséges biztosítási időt nem szerezte meg. Ebben az esetben a hiányzó szolgálati időt a fenti időtartamokkal lehet kiegészíteni.

Kérheti-e az egyéni vállalkozó is kérheti a GYED megállapítását?

Igen, az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában személyesen nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási, egészségbiztosítási és nyugdíj járulék-fizetési kötelezettség.

Ha az anya biztosítási jogviszonya megszűnt, jogosult lehet-e a GYED-re?

Abban az esetben lehet az anya jogosult a GYED-re, ha terhességi-gyermekágyi segélyben részesült és a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély folyósítása alatt szűnt meg, de feltétel az is, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezzen, és a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított legyen.

Biztosításban töltött időnek számít a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok időtartama?

A felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek, de az előzetes biztosítási időbe a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél

hosszabb ideig folytatott tanulmány idejéből 180 napot a megszerzett biztosítási időbe be lehet számítani. Ezt a szabályt alkalmazzák, ha pl. az anya a nappali tagozatú főiskola elvégzése után elhelyezkedik, s gyermeke születéséig 185 napig dolgozik. Ebben az esetben a hiányzó 180 napot a felsőoktatási intézményben eltöltött tanulmányok idejéből beszámítják.

Jogosult-e GYED-re az a szülő, aki az ellátás igénylése előtt gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül?

- ha a szülő az újabb gyermek születésekor kizárólag gyermeknevelési támogatásban (GYET), ápolási díjban részesült, a gyermekgondozási díj megállapítását nem kérheti, mert azok folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek.
- ha azonban a GYET vagy az ápolási díj folyósítása alatt a szülő rész munkaidőben munkaviszonyban is állt, vagy otthonában folytatott kereső tevékenységet és ezáltal biztosítottá vált, kérheti a GYED megállapítását. (Természetesen ebben az esetben a GYET (ápolási díj) megszüntetését is kérni kell, mert a két ellátás együttesen nem folyósítható.)

Kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását a rendszeres szociális segélyben, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő szülő?

A rendszeres szociális segély, és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek, emiatt a szülő GYED-re nem jogosult. Gyermeke születése esetén kérnie kell az ellátások folyósításának megszüntetését, s ezt követően kérheti a gyermekgondozási segély megállapítását.

Ha az anya az egyik gyermekével gyermekgondozási segélyben részesül, az apa az újszülött gyermek után kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását?

Nem. Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermekek után egyidejűleg jogosultak lennének gyermekgondozási díjra, illetve gyermekgondozási segélyre, az ellátást választásuk szerint csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

Jogosult-e gyermekgondozási díjra az a biztosított anya, aki a gyermeke után folyósított ellátás, pl. gyermekgondozási díj vagy gyermekgondozási segély folyósítása alatt várja második, vagy harmadik gyermekét?

Igen, amennyiben az édesanya a munkáltatójától fizetés nélküli szabadságban részesül, biztosítási jogviszonya fennáll, ezért a második illetőleg harmadik gyermek születése esetén is jogosult a gyermekgondozási díjra.

A gyermekgondozási díj milyen időtartamra jár?

A gyermekgondozási díj legkorábban a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam (168 nap) lejártát követő naptól a gyermeket szülő anya esetében a szülést, egyéb esetben a jogosultságot megelőző 2 éven belül megszerzett biztosításban töltött napoknak megfelelő időtartamra, de legfeljebb a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.

Milyen mértékű a gyermekgondozási díj?

A gyermekgondozási díj a naptári napi átlagkereset 70 százaléka, de legfeljebb havonta a mindenkori minimálbér kétszeresének 70 százaléka. (137.200,- Ft)

A gyermekgondozási díj alapjául szolgáló naptári napi átlagkeresetet a táppénzszabályok szerint kell megállapítani.

- a) Főszabály szerint azt vizsgálják, hogy a szülő a gyermekgondozási díj igénylését megelőző évben rendelkezik-e 180 napi tényleges keresettel. Ha igen, a gyermekgondozási díjat a GYED igénylését megelőző évben elért átlagkereset alapján állapítják meg, az átlagkereset 70%-a, legfeljebb a minimálbér kétszerese lesz a GYED alapja.
- b) Ha a szülő a szülést megelőző évben nem rendelkezett legalább 180 naptári napi jövedelemmel, azt vizsgálják, hogy a GYED igénylésének napjától az igénylést megelőző év január 1-ig rendelkezik-e 180 napi tényleges jövedelemmel. A 180 napi jövedelmet legfeljebb az igénybejelentés napjától az igénybejelentést megelőző év január 1-ig (irányadó időszak) lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos. Ebben az esetben az irányadó időszakban elért átlagkereset 70%-a lesz a GYED alapja.
- c) Ha a szülő a gyermekgondozási díj igénylésének napjától az azt megelőző év január 1-ig terjedő időtartam alatt a szükséges 180 naptári napi jövedelemmel nem rendelkezik, a GYED-et - az alábbiakban meghatározottak kivételével - a jogosultság kezdő napján érvényes

minimálbér alapulvételével állapítják meg, kivéve, ha a szerződés szerinti vagy a tényleges jövedelme a minimálbért nem éri el.

- d) Ha a szülőnek azért nem volt az a gyermekgondozási díj igénylésének napjától az azt megelőző év január 1-ig terjedő időtartam alatt figyelembe vehető jövedelme, mert táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesült, a GYED naptári napi összegét a korábban folyósított ellátás alapját képező összeg figyelembevételével állapítják meg, ha az a minimálbérnél, vagy a tényleges, illetőleg szerződés szerinti keresetnél kedvezőbb.

Példák a gyermekgondozási díj alapjául szolgáló átlagkereset megállapítására:

A gyermekgondozási díj megállapítása az a) pontban írtak szerint:

Az édesanya 2007. február 5-től folyamatos munkaviszonyban áll. Gyermke 2013. január 8-án született, aki után 168 napig terhességi-gyermekágyi segélyben részesült, majd igényelte a GYED megállapítását. Tekintettel arra, hogy a gyermekgondozási díj igénylését megelőző évben (2012.) végig dolgozott, a gyermekgondozási díj alapját a 2012-ben elért átlagkeresete alapján számítják ki.

A gyermekgondozási díj megállapítása a b) pontban írtak szerint:

Az édesanya 2011-ben egész évben dolgozott, 2012. január 1-jétől 2012. március 31-ig álláskeresői járadékban részesült, majd 2012. szeptember 1-jétől határozatlan időtartamú munkaviszonyt létesített. Gyermke 2013. május 30-án született. A terhességi-gyermekágyi segély folyósításának lejártát követően 2013. októberében igényli a gyermekgondozási díj megállapítását. Tekintettel arra, hogy az édesanya 2012-ben nem rendelkezett 180 napi tényleges keresettel, mivel szeptember 1-től helyezkedett el, esetében azt vizsgálják, hogy 2013. október és 2012. január 1-je között rendelkezett-e 180 napi tényleges keresettel. Az álláskeresői járadék összege nem képezi a pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját, ezért annak összegét nem lehet figyelembe venni. Az anya 2012. szeptember 1-től 2013. május 29-ig rendelkezett keresettel, ezért az ebben az időszakban elért átlagkereset lesz a gyermekgondozási díj alapja.

A gyermekgondozási díj megállapítása a c) pontban írtak szerint:

Az édesanya 2011-ben egész évben dolgozott, 2012. január 1-jétől március 31-ig álláskeresői járadékban részesült. 2012. április 1-jétől határozatlan időtartamú munkaviszonyt létesített, munkabére 200.000,- Ft. Egészségi állapota miatt 2012. augusztus 15-től, gyermeke születéséig, 2012. október

25-dik táppénzben részesült. A terhességi-gyermekágyi segély lejártaát követően, 2013. márciusában igényli a gyermekgondozási díj megállapítását. Tekintettel arra, hogy 2013. márciusától 2012. január 1-ig nem rendelkezik 180 napi tényleges keresettel, a gyermekgondozási díjat a minimálbér (98.000,- Ft) alapján állapítják meg.

A gyermekgondozási díj megállapítása a d) pontban írtak szerint:

Az édesanya első gyermeke után terhességi-gyermekágyi segélyben, 2012. december 31-ig gyermekgondozási díjban, majd a második gyermek születéséig, 2013. január 5-ig táppénzben részesült.

A GYED megállapítását a terhességi-gyermekágyi segély lejártaát követően 2013. júniusában igényli. Ebben az esetben azt vizsgálják, hogy 2013. júniusától 2012. január 1-ig rendelkezik-e 180 napi tényleges keresettel. Az édesanya az irányadó időszakban a 180 napi tényleges jövedelmet azért nem szerezte meg, mert gyermekgondozási díjban részesült, ezért esetében a második gyermek után folyósított gyermekgondozási díj alapja azonos lesz az első gyermek után folyósított GYED alapjával.

Hogyan számítják ki a gyermekgondozási alapját, ha a második, gyermek az első gyermek után folyósított gyermekgondozási díj, vagy a gyermekgondozási segély folyósítása alatt születik?

A gyermekgondozási díjat a második illetőleg a harmadik gyermek születésekor is a fent ismertetett szabályok alapján állapítják meg. Azt vizsgálják, hogy a szülő az irányadó időszakban rendelkezett-e 180 napi tényleges keresettel.

A már említett d. pont szerint: Ha a szülőnek azért nem volt az a gyermekgondozási díj igénylésének napjától az azt megelőző év január 1-ig terjedő időtartam alatt (irányadó időszak) figyelembe vehető jövedelme, mert táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesült, a GYED naptári napi összegét a korábban folyósított ellátás alapját képező összeg figyelembevételével állapítják meg, ha az a minimálbérnél, vagy a tényleges, illetőleg szerződés szerinti keresetnél kedvezőbb

Ha azonban a szülőnek azért nem volt az a gyermekgondozási díj igénylésének napjától az azt megelőző év január 1-ig terjedő időtartam alatt (irányadó időszak) figyelembe vehető jövedelme, mert pl. gyermekgondozási segélyben részesült, a GYED alapját a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapulvételével állapítják meg, kivéve, ha a szerződés szerinti vagy a tényleges jövedelme a minimálbért nem éri el.

A folyósítás időtartama alatt felülvizsgálják-e a gyermekgondozási díj összegét?

A maximális összegben megállapított gyermekgondozási díj összegét minden év január 15-éig - hivatalból felülvizsgálják és a tárgyévre érvényes összeghatár figyelembevételével január 1-jei időponttól újra megállapítják.

Terheli-e levonás a GYED összegét?

Igen. 10 % nyugdíjjárulékot és személyi jövedelemadó-előleget vonnak le.

Az anya megszakítja a GYED-et, munkaviszonyt létesít, majd mégis úgy dönt, hogy ismét GYED-et vesz igénybe. Változik-e ez esetben a GYED összege?

A GYED összege azonos lesz a korábban megállapított ellátás összegével, tehát a szülés utáni kereset nem változtatja annak mértékét.

Lehet-e a GYED mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási díj folyósításának ideje alatt kereső tevékenységet nem lehet folytatni, még napi 4 órában sem.

Mikor nem jár a gyermekgondozási díj?

Nem jár a gyermekgondozási díj, ha

- a jogosult bármilyen jogviszonyban díjazás - ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást - ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött keresőtevékenységét személyesen folytatja;
- a jogosult - munkavégzés nélkül - megkapja teljes keresetét, ha a keresetét részben kapja meg, csak az elmaradt kereset után jár gyermekgondozási díj;
- a jogosult egyéb rendszeres pénzellátásban - ide nem értve az állaskeresési járadékot és segélyt, a vállalkozói és a munkanélküli járadékot, valamint az állaskeresést ösztönző juttatást – részesül,
- a gyermeket - a külön jogszabályban foglaltak szerint - ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, továbbá ha harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el;
- a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet) helyezték el, ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkozást nyújtó intézményi elhelyezést;
- a jogosult előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés, elzárás büntetését tölti.

A 2009. szeptember 1-jén életbe lépett módosítás szerint az álláskeresői járadékban részesülő személy is igényelheti a gyermekgondozási díj megállapítását, amennyiben a jogosultsági feltételekkel rendelkezik.

A foglalkoztatás elősegítéséről és munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény rendelkezése szerint szüneteltetni kell az álláskeresői járadék folyósítását, ha az álláskereső a terhességi gyermekágyi segélyre vagy gyermekgondozási díjra jogosultságának megállapítását jelenti be.

A GYED folyósítása alatt napi 5 órában bölcsődében el lehet-e helyezni a gyermeket?

A gyermekgondozási díj a gyermek otthoni ellátásához nyújt segítséget. A GYED folyósítása alatt a gyermeket nem lehet napközbeni ellátást biztosító intézményben (pl. bölcsőde) elhelyezni, kivéve a gyermek rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújtó intézményi elhelyezését.

Hol kell igényelni az ellátást?

Az igénybejelentést a munkáltatóhoz, a kincstárhoz, a megyei kormányhivatal egészségbiztosítási szakigazgatási szervéhez (pl. egyéni vállalkozó) lehet benyújtani. Ugyanitt lehet az igénybejelentő nyomtatványhoz is hozzájutni.

Hol kell igényelni az ellátást, ha a munkáltatónál nem működik társadalombiztosítási kifizetőhely?

Ha a munkáltatónál nincs társadalombiztosítási kifizetőhely, a GYED-re illetve a terhességi-gyermekágyi segélyre vonatkozó igény elbírálásához a munkáltató kiállítja a „Foglalkoztatói Igazolás”-t és a biztosított által benyújtott igazolásokkal, igénybejelentővel együtt – három munkanapon belül – megküldi a székhelyre, telephelye szerint illetékes megyei kormányhivatal egészségbiztosítási szakigazgatási szerve részére.

A biztosítási időt az „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról” elnevezésű nyomtatvánnyal, az ellátás alapját képező jövedelmet pedig a „jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatvánnyal kell igazolni, s csatolni kell a Foglalkoztatói Igazoláshoz.

Hol kell igényelni az ellátást, ha az anya biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély folyósításának időtartama alatt szűnt meg?

A volt munkáltatóhoz kell az igényt benyújtani, és csatolni kell a biztosítás megszűnésekor kapott „Jövedelemigazolás az egészségbiztosítási ellátások

megállapításához” elnevezésű nyomtatványt. A gyermekgondozási díjat a volt munkáltató fogja megállapítani, ha rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, illetve az igénybejelentőt a „Foglalkoztatói Igazolás”-sal és a „Jövedelemigazolással” együtt megküldi a székhelye telephelye szerint illetékes megyei kormányhivatal egészségbiztosítási szakigazgatási szerve részére.

Ha a biztosított munkáltatója jogutód nélkül megszűnt, az igényt a lakóhely szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárnál kell bejelenteni.

Hogyan történhet az igénybejelentés?

Személyesen, illetve postai úton is. Ha az igénybejelentés postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt meg kell őrizni.

Milyen iratokat kell benyújtani az ellátás megállapításához?

- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatának másolatát,
- a biztosítás megszűnését követően igényelt ellátásnál az „Igazolvány az egészség-biztosítási ellátásokról” szóló igazolást,
- a gyermeket örökbefogadási szándékkal gondozó személy esetén az örökbefogadási eljárás megindításáról szóló igazolást,
- örökbefogadás esetén az örökbefogadásról szóló gyámhatósági határozatot, a gyermek új születési anyakönyvi kivonatát,
- gyám esetén a gyámkirendelő határozatot.

Mi a foglalkoztató feladata az igénybejelentés után?

- Ha a munkahelyen működik társadalombiztosítási kifizetőhely, az ellátást ott állapítják meg, és onnan folyósítják abban az esetben is, ha a szülőnek a terhességi-gyermekegészségügyi segély folyósítása alatt szűnt meg a munkaviszonya.
- A munkáltató a foglalkoztatói igazolásokat két példányban köteles kiállítani és annak egy példányát öt évig megőrizni.

Hogyan történik az egyéni vállalkozó gyermekgondozási díjra vonatkozó igénybejelentése?

- Az egyéni vállalkozónak a GYED igénylésekor „Igénybejelentés” nyomtatványt kell kitölteni és két példányban közvetlenül a megyei kormányhivatal egészségbiztosítási szakigazgatási szervéhez személyesen vagy postai úton eljuttatni.
- A személyesen benyújtott igény esetén az egyik bejelentőlapot át kell adni a megyei kormányhivatal egészségbiztosítási szakigazgatási szerve

részére, a másik igénybejelentő-lapon pedig igazoltatni kell az igény átvételét, és az átvételi példányt meg kell őrizni.

- Ha az igény bejelentése postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt az igénybejelentő-lap egy példányával együtt kell őrizni.

Ha az igényt késedelmesen nyújtják be, van-e lehetőség az ellátás visszamenőleges megállapítására?

A gyermekgondozási díj megállapítása iránti igény az igénybejelentés napjától visszamenőleg legfeljebb hat hónapra érvényesíthető. Az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani.

A gyermekgondozási díjban részesülő milyen tényt köteles bejelenteni a folyósító szervnek?

Ha

- a GYED folyósítása alatt újabb gyermeke születik,
- a GYED-re jogosító gyermek kikerül a háztartásból,
- a GYED-re jogosító gyermek napközbeni ellátásban (bölcsőde) részesül,
- a GYED-et igénybevevő ismét folytatja kereső tevékenységét.

Mit tehet a GYED-ben részesülő szülő, ha napi 4 órában dolgozni szeretne?

A gyermekgondozási díj folyósítása alatt kereső tevékenységet még napi 4 órában sem lehet folytatni. Azonban a szülő a gyermek egy éves kora után kérheti a gyermekgondozási díj megszüntetését, és ezt követően igényelheti a gyermekgondozási segítyt, mivel a GYES folyósítása mellett a gyermek egy éves kora után heti 30 órában lehet kereső tevékenységet folytatni, vagy otthonában időbeli korlátozás nélkül.

A GYERMEK UTÁN JÁRÓ SZABADSÁG

Mikor köteles a munkáltató fizetés nélküli szabadságot biztosítani a szülőknek?

- a gyermek 3. életéve betöltéséig a gyermek gondozása céljából;
- a gyermek 10. életéve betöltéséig a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama alatt, feltéve, hogy a munkavállaló a gyermeket otthonában gondozza,
- a munkavállalónak hozzátartozója tartós – előre láthatólag harminc napot meghaladó – személyes ápolása céljából, az ápolás idejére, de legfeljebb

két évre fizetés nélküli szabadság jár (a gyermek 12. életéve betöltéséig, a gyermek betegsége esetén az otthoni ápolás érdekében).

A GYERMEK UTÁN JÁRÓ PÓTSZABADSÁG

Jár-e pótszabadság a gyermek után?

Igen, a gyermek születésének évétől, annak az évnek a végéig, amikor a gyermek a 16. életévét betölti, a következők szerint:

- egy gyermek után kettő,
- két gyermek után négy,
- kettőnél több gyermek után összesen hét nap pótszabadság illeti meg a szülőt.

A pótszabadságra való jogosultság szempontjából kit tekintünk gyermeknek?

A családok támogatásáról szóló törvény szerint a saját háztartásban nevelt vagy gondozott gyermeket.

Jár-e pótszabadság a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után?

2013. január 1-jétől a fenti pótszabadság fogyatékos gyermekneként két munkanappal nő, ha a munkavállaló gyermeke fogyatékos.

Kit tekintünk fogyatékos gyermeknek?

Azt a gyermeket, akire tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény szerint magasabb összegű családi pótlék került megállapításra.

Melyik szülő veheti igénybe a gyermek(ek) után járó pótszabadságot?

A gyermek után járó pótszabadság mindkét szülőt megilleti, pl. egy gyermek nevelése esetén mindkét szülő 2-2 nap pótszabadságra jogosult.

A pótszabadságra való jogosultság szempontjából kit tekintünk gyermeknek?

A saját háztartásban nevelt vagy gondozott gyermeket.

A pótszabadságra való jogosultság szempontjából kit tekintünk szülőnek?

- a vér szerinti és az örökbefogadó szülőt, továbbá az együtt élő házastársat,

- azt, aki a saját háztartásában élő gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van,
- a gyámot,
- a nevelőszülőt és a helyettes szülőt.

GYERMEKE SZÜLETÉSEKOR AZ APÁNAK JÁRÓ MUNKAIÐŐ-KEDVEZMÉNY

Jár-e munkaidő-kedvezmény az apának, amikor gyermeke születik?

Igen, gyermeke születésekor öt munkanap pótszabadság illeti meg az apát, melyet legkésőbb a szülést követő második hónap végéig kérésének megfelelő időpontban köteles a munkáltató kiadni. Ha a családban ikergyermek születnek, ebben az esetben is 7 munkanap munkaidő-kedvezmény illeti meg az apát.

A kedvezmény abban az esetben is megilleti az apát, ha gyermeke halva születik, vagy meghal.

A pótszabadság tartamára távolléti díj jár, melyet a költségvetés megtérít a munkáltatónak.

Milyen iratot kell benyújtani, a szabadság kiadásához?

A munkavállaló a munkáltatójának a pótszabadság igényléséhez bemutatja a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, illetve halva született gyermek esetén a halott-vizsgálati bizonyítvány eredeti példányát, és írásban nyilatkozik arról, hogy szülői felügyeletet gyakorló vér szerinti vagy örökbefogadó apa, ezt a jogát nem szünetelteti, nem szüntette meg.

A munkáltatónak milyen nyilvántartási kötelezettsége van?

A munkáltató az apát megillető pótszabadság igénybevételéről olyan nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az igénybe vevő nevét, a ténylegesen igénybe vett napok számát, időpontját, a távolléti díj kiszámításának módját, összegét és a számított közterheket. A nyilvántartás mellékleteként a nyilatkozat és anyakönyvi kivonat, valamint a halott-vizsgálati bizonyítvány fénymásolatának megőrzése a számviteli bizonylatokra vonatkozó előírások figyelembevételével a munkáltató feladata.

CSALÁDI KEDVEZMÉNY

Ki jogosult a családi kedvezmény érvényesítésére?

- az a magánszemély, aki gyermekére tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény szerint családi pótlékra jogosult,

- a várandós nő és vele közös háztartásban élő házastársa;
- a családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek (személy);
- a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.

A családi pótlékra saját jogán jogosult, valamint a rokkantsági járadékban részesülő személy saját maga jogosult a kedvezmény érvényesítésére vagy a vele közös háztartásban élő magánszemélyek közül egy – a döntésük szerinti – minősül jogosultnak.

Ki nem veheti igénybe a családi kedvezményt?

Az a magánszemély, aki a családi pótlékot

- vagyonkezelői joggal felruházott gyámként,
- vagyonkezelő eseti gondnokként a gyermekotthonban, a javítóintézetben nevelt vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő, gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermekekre (személyre) tekintettel,
- szociális intézmény vezetőjeként, az intézményben elhelyezett gyermekekre (személyre) tekintettel kapja.

Ki után jár a családi kedvezmény?

A családi kedvezmény a kedvezményezett eltartott után jár.

Kit tekintünk kedvezményezett eltartottnak?

Kedvezményezett eltartott

- az, akire tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény szerint családi pótlékra jogosult,
- a magzat a várandósság időszakában (fogantatásának 91. napjától megszületéséig),
- az, aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.

Milyen mértékű a családi kedvezmény, s hogy állapítják meg a kedvezmény összegét?

A korábbi évek gyakorlatától eltérően a családi kedvezmény nem a fizetendő adó összegét, hanem az adóelőleg megállapítását megelőzően, a magánszemély összevont adóalapját csökkenti. (Az összevont adóalap a nem önálló tevékenységből - pl. munkaviszonyból -, az önálló tevékenységből - pl. megbízási jogviszonyból - származó jövedelmek, valamint az Szja tv. szerinti egyéb jövedelmek adóalap-kiegészítéssel növelt összege, azaz az említett jövedelmek összegének 1,27-szerese.)

A családi kedvezmény – az eltartottak lélekszámától függően – kedvezményezett eltartottnaként és jogosultsági hónaponként

- egy és kettő eltartott esetén 62.500,- forint,
- három és minden további eltartott esetén 206.250,- forint levonást jelent az adóalapból.

A kedvezmény érvényesítésével egy-két gyermek esetén gyermekenként 10.000,- forinttal, három vagy több gyermek esetén gyermekenként 33.000,- forinttal csökkenhet a fizetendő adó.

Mitől függ a családi kedvezmény mértéke?

A családi kedvezmény mértéke az eltartottak számától függ.

A családi kedvezmény érvényesíthető mértékének megállapítása szempontjából kit tekintünk eltartottnak?

Eltartott

- a kedvezményezett eltartott,
- az, aki a családok támogatásáról szóló törvény szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető.

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni, aki az igénylő háztartásában él és

- akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult,
- aki közoktatási intézmény tanulója (jellemzően a 20. életévüket betöltött tanulók, akikre családi pótlékot már nem folyósítanak) vagy felsőoktatási intézményben első felsőfokú szakképzésben, első alapképzésben, első mesterképzésben vagy első egységes, osztatlan képzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik,
- aki a családi pótlékra saját jogán jogosult; vagy
- aki fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve, hogy őt a gyámhivatal nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe, és a családi pótlékot igénylő - a kormányrendeletben foglaltak szerint - vele kapcsolatot tart fenn.

Hogyan történik a családi kedvezmény mértékének megállapítása?

A családi kedvezmény megállapítása során megvizsgálják, hogy a jogosult családjában hány kedvezményezett, s hány, a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából beszámítható gyermek él.

Például, ha a családban három gyermeket nevelnek, egy gyermek után folyósítanak családi pótlékot, a két nagyobb gyermek főiskolás, akkor ebben az esetben a család háromgyermekes családnak minősül, de csak egy gyermek után (aki után folyósítják a családi pótlékot) csökkenthető az

adóalap a háromgyermekesekre megállapított mértékkel, 206.250,- forinttal, vagyis a család 33.000,- forinttal kevesebb adót fizet.

A családi kedvezmény érvényesítése szempontjából mi minősül jogosultsági hónapnak?

Jogosultsági hónap az a hónap

- amelyre tekintettel a családi pótlékra jogosult,
- amelyre tekintettel a rokkantsági járadékot folyósítják,
- amelyben a várandósság orvosi igazolása alapján a jogosultság legalább egy napig fennáll, kivéve azt a hónapot, amikor a megszületett gyermek után a családi pótlékra való jogosultság megnyílik.

A szülők megoszthatják-e a családi kedvezményt?

Igen, a családi kedvezményt az érvényesíthető összeg vagy a kedvezményezett eltartottak megosztásával a jogosultak közösen is érvényesíthetik, illetve a velük közös háztartásban élő házastárssal, élettárssal megoszthatják.

A családi kedvezmény megosztott érvényesítését a jogosultak már az adóelőleget megállapító munkáltatótól is kérhetik, ha az erről közös nyilatkozatot tesznek. (Az élettársak év közben csak a közös gyermekre tekintettel járó családi kedvezményt oszthatják meg, a magzat és az élettárs gyermeke után járó kedvezményt csak az adóbevallásban, munkáltatói adó-megállapításban vehetik megosztottan figyelembe.)

Melyek a családi kedvezmény érvényesítésének feltételei?

A családi kedvezmény érvényesítésének feltétele a magánszemély adóelőleglevonáshoz, adóbevalláshoz vagy munkáltatói adó- megállapításhoz tett írásbeli nyilatkozata

- a jogosultságáról, magzat esetében a várandósságról,
- a családi kedvezmény megosztása esetén a megosztásról, amelyen fel kell tüntetnie – a magzat kivételével – minden eltartott (kedvezményezett eltartott) adóazonosító jelét, ennek hiányában természetes személyazonosító adatait, lakcímét, megosztás esetén a másik fél adóazonosító jelét is.
- a nyilatkozat a soron következő havi bérkifizetést megelőzően bármikor megtehető
- visszamenőlegesen, év közben a kedvezményt érvényesíteni nem lehet.

	Adóalap-kevezmény	Adókedvezmény
Legfeljebb kételtartott esetén	62.500,-	10.000,-
1 gyermek után	125.000,-	20.000,-
2 gyermek után		
Legalább három eltartott esetén		
1 gyermek után	206.250,-	33.000,-
2 gyermek után	412.500,-	66.000,-
3 gyermek után	618.750,-	99.000,-

IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI

RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- a természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek
- egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

Ki állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot?

A lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzője, egy év időtartamra.

A rendszeres kedvezményre való jogosultság ismételt megállapítása iránti kérelem a korábbi jogosultság időtartama alatt, annak megszűnését megelőző három hónapban is benyújtható. Ebben az esetben az új jogosultságot a korábbi jogosultság megszűnését követő naptól kell megállapítani.

Kinek állapítható meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság?

A feltételek fennállása esetén a település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **140** %-át (39.900,- Ft) ha
 - a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
 - a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **130** %-át (37.050,- Ft) feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Az önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság szempontjából kit lehet egyedülállónak tekinteni?

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylése szempontjából egyedülálló az a személy, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él és nincs élettársa.

Hogyan számítják ki a család egy főre jutó jövedelmét?

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításakor

- a havi rendszerességgel járó - nem vállalkozásból, illetve őstermelői tevékenységből származó - jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelmét,
- a nem havi rendszerességgel szerzett, illetve vállalkozásból származó jövedelem esetén a kérelem benyújtásának hónapját közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egyhavi átlagát

kell figyelembe venni, azzal, hogy a vállalkozásból szerzett jövedelem-számításnál azon hónapoknál, amelyek adóbevallással már lezárt időszakra esnek, a jövedelmet a bevallott éves jövedelemnek e hónapokkal arányos összegében kell beszámítani.

Ha a vállalkozási tevékenység megkezdésétől eltelt időtartam nem éri el a 12 hónapot, akkor az egyhavi átlagos jövedelmet a vállalkozási tevékenység időtartama alapján kell kiszámítani.

(A fentiekől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető)

A jövedelemszámításnál figyelmen kívül kell hagyni

- a kérelem benyújtását megelőzően megszűnt havi rendszeres jövedelmet,
- a vállalkozásból származó jövedelmet, feltéve, hogy a vállalkozási tevékenység megszűnt,
- a közmunkából, közhasznú munkából vagy közcélú munkából származó havi jövedelemnek az öregségi nyugdíj legkisebb összegét meghaladó részét.

A vállalkozási tevékenység akkor tekinthető megszűntnek, ha a vállalkozói engedélyt, illetve az őstermelői igazolványt visszaadták vagy visszavonták, illetőleg a társas vállalkozást törölték a cégjegyzékből.

Milyen kiadással lehet az egy főre jutó jövedelmet csökkenteni?

Az egy főre jutó havi jövedelem számításánál a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók tényleges nettó összjövedelmét csökkenteni kell a támogatást kérő és házastársa, élettársa által, bírósági határozat alapján eltartott rokon részére teljesített tartásdíj összegével.

Mely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja a kérelem benyújtásának napja.

Mit értünk vagyon alatt?

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
- együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A lízingelt dolog vagyoni értékű jognak minősül?

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dologon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni, melynek értékét az illetékekről szóló törvény szerint fogják meghatározni.

Mi tekinthető nem hasznosítható ingatlannak?

A forgalomképtelen, az elidegenítési tilalom alatt álló és – kivéve, ha a haszonélvezeti jog jogosultja a gyermek vagy a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó- a haszonélvezeti joggal terhelt ingatlan.

A vagyonvizsgálat során mi nem tekinthető vagyonnak?

Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Kikre terjed ki a vagyonvizsgálat?

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

Az egy főre jutó jövedelem számításánál kit lehet közeli hozzátartozóként figyelembe venni?

A kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként kell figyelembe venni:

- a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
- a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,
- a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a fogyatékos gyermeket,
- a fentiekbe nem tartozó, a Csjt. alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

A családba fogadott vagy harmadik személynél elhelyezett gyámság alatt álló gyermek a jövedelemszámítás szempontjából nem tekinthető a támogatást kérővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak. A reá nézve igényelt támogatás megállapításánál a gyermek megélhetését szolgáló juttatásokat (pl. családi pótlék, árvaellátás) veszik figyelembe.

Nagykorú gyermek esetén is megállapítható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény?

A feltételek fennállása esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermek nagykorúvá válása esetén is megállapítható, ameddig a jogosult nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, de legfeljebb 23. életévének betöltéséig, továbbá ha a jogosult felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, legfeljebb a 25. életévének betöltéséig.

Ha megszűnik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a jogosultság a megszűnéstől számítva mennyi ideig áll fenn?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság bármely okból történő megszüntetése esetén a jogosultság a megszüntető határozat meghozatalát követő második hónap első napján szűnik meg.

TERMÉSZETBEN TÁMOGATÁS

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyévi augusztus 1-jén fennáll, a tárgyévi augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyévi november 1-jén fennáll, a tárgyévi november hónapjára tekintettel

természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

KIEGÉSZÍTŐ GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Ki jogosult a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra?

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki

- a gyermek tartására köteles, és
- nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Ki és meddig állapítja meg a támogatást?

A gyám lakóhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője, határozatlan időre.

Mennyi a kiegészítő támogatás havi összege?

A támogatás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, mely 6.270,- Ft.

Hogyan történik a támogatás folyósítása?

Ha a támogatást jogerősen megállapították, azt a kérelem benyújtásának napjától állapítja meg. Ha a kérelmet

- a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,
- a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát fizetik ki.

A jegyző utólag, a tárgyhónapot követő hónap 5. napjáig folyósítja az ellátást.

A jegyző kinek állapít meg pótlékot?

Annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

- 2013. augusztus 1-én fennáll, augusztus hónapban 8.400,- Ft, továbbá ha
 - 2013. november 1-én fennáll, november hónapban 8.400,- Ft
- pótlékot állapít meg gyermekenként.

Fontos tudni

- A támogatásban részesülőnek a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül kell értesítenie a jegyzőt.
- A kiegészítő támogatásra való jogosultság feltételeit a jegyző évente egyszer felülvizsgálja.

RENDKÍVÜLI GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat részesítik alkalmanként rendkívüli támogatásban, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás - miatt anyagi segítségre szorulnak.

ÓVODÁZTATÁSI TÁMOGATÁS

Ki állapítja meg az óvodáztatási támogatást?

A települési önkormányzat jegyzője.

Kinek állapítható meg az óvodáztatási támogatás?

Annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába,
- továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll.
- A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a szülő a gyermeket annak az évnek az utolsó napjáig beíratta az óvodába, amelyben a gyermek a negyedik életévét betöltötte.

Hogyan történik az óvodáztatási támogatás folyósítása?

A pénzbeli támogatás első alkalommal történő folyósításának időpontja attól függ, hogy a szülő a gyermeket mikor írhatja be az óvodába.

A jegyző a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal folyósít pénzbeli támogatást, ha a gyermek óvodai beíratása

- a naptári év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beíratás évének június hónapjában,
- a naptári év első felében történik, de júniusig nem telt el két hónap, a beíratás évének december hónapjában,
- a naptári év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,
- a naptári év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el két hónap, a következő év június hónapjában történik.

A gyermek beíratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig

- a tárgyév június hónapjában,
- a tárgyév december hónapjában, a jegyző pénzbeli támogatást folyósít.

Mennyi az óvodáztatási támogatás összege?

A támogatás összege gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint.

Természetben nyújtható-e a támogatás?

A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás nyújtható. A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő legfeljebb huszonegy napon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.

A természetben nyújtott óvodáztatási támogatás célja a gyermek rendszeres óvodába járásának segítése, formája különösen utcai ruha, utcai cipő, váltóruha, váltócipő, tisztasági csomag biztosítása.

Mi minősül rendszeres óvodába járásnak?

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapítása szempontjából rendszeres óvodába járásnak minősül, ha

- a gyermek az óvodai nyitvatartási napokon naponta legalább hat órát az óvodában tartózkodik, és
- a szülő által igazolt és az igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen nem haladja meg a munkanapokra eső óvodai nevelési napok huszonöt százalékát, azzal, hogy a mulasztásból tíz napot július-augusztus hónapokban a huszonöt százalék megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni.

Ha a gyermek óvodát vált, a települési önkormányzat jegyzője minden érintett óvodától beszerzi a gyermek rendszeres óvodába járásáról szóló igazolást.

GYERMEKTARTÁSDÍJ MEGELŐLEGEZÉSE

Mely esetben lehet a gyermektartásdíjat megelőlegezni?

A tartásdíj megelőlegezésére akkor kerülhet sor,

- ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és a tartásdíj behajtása átmenetileg lehetetlen,
- a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást, nyújtani, feltéve, hogy a gyermek családjában az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a kétszeresét (57.000,- Ft.).

Ki kérheti a gyermektartásdíj megelőlegezését?

A gyermektartásdíj megelőlegezése iránti eljárás a gyermektartásdíjra jogosult gyermek szülőjének vagy más törvényes képviselőjének kérelmére indul. A gyermektartásdíj megelőlegezése iránti eljárás a nagykorúvá vált gyermek kérelmére is indulhat.

A feltételek fennállása esetén a gyermektartásdíj megelőlegezése a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, illetve a már megállapított gyermektartásdíj továbbfolyósítható addig az időpontig, ameddig a középfokú nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat, de legfeljebb huszadik évének betöltéséig.

Milyen iratokat kell e kérelemhez csatolni?

A kérelemhez csatolni kell:

- a gyermektartásdíjat megállapító jogerős bírósági határozatot,
- nagykorú gyermek esetén a középfokú nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányok folytatását igazoló iratot,
- a gyermektartásdíj eredménytelen végrehajtását igazoló, illetve a végrehajtás szünetelését kimondó 6 hónapnál nem régebbi foglalási jegyzőkönyvet, vagy a gyermektartásdíj behajtása iránti eljárás megindítását igazoló okiratot.

Mely esetekben nem kerülhet sor a tartásdíj megelőlegezésére?

Akkor, ha a tartásdíj fizetésére kötelezett:

- külföldi tartózkodási helye ismeretlen vagy lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj érvényesítésére nincs nemzetközi szerződés és viszonyosság sem áll fenn,
- a jogosulttal közös háztartásában él,
- ha a tartásdíj megtérülésére nincs remény, illetve
- lejárt tartásdíj esetében.

Nincs helye továbbá a gyermektartásdíj megelőlegezésének

- részösszegű megfizetés vagy részösszegű behajthatóság esetén, ha ennek mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének ötven százalékát meghaladja, vagy
- lejárt gyermektartásdíj esetén.

Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését jogerősen megállapítják, az a kérelem benyújtásától esedékes. A folyósítás időtartama a kérelem benyújtásának napjától az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig, legfeljebb azonban három évig tart. A feltételek fennállása esetén - függetlenül az adók módjára történő behajtás eredményétől - ugyanazon gyermekre tekintettel, egy alkalommal, legfeljebb további három évre a megelőlegezés továbbfolyósítható, illetve ismételten elrendelhető.

Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését jogerősen elrendelték, az a kérelem benyújtásától esedékes, azzal, hogy ha a kérelmet

- a tárgy hónap 15-éig nyújtották be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított teljes összeget,
- a tárgy hónap 15-ét követően nyújtották be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított összeg 50%-át

kell kifizetni.

A feltételek fennállása esetén mely esetekben van lehetőség a gyermektartásdíj megelőlegezésére?

A gyámhivatalnak meg kell győződnie a gyermektartásdíj átmeneti - a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző legalább 6 havi - behajthatatlanságáról.

A gyermektartásdíj megelőlegezésére akkor kerülhet sor, ha a jogosult kérte a bírósági határozatban megállapított gyermektartásdíj bírósági végrehajtását, és

- a kötelezett munkabérére, más rendszeres jövedelmére, illetve egyéb vagyonára vezetett végrehajtás eredménytelen volt, vagy a végrehajtás szünetel,
- a részösszegű megfizetés vagy behajtás mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének 50%-át nem haladta meg.

Megállapíthat-e a gyámhivatal alacsonyabb összeget annál, mint amit a bíróság határozata tartalmaz?

Igen, ha a gyermek tartását a gondozó szülő részben biztosítani tudja. A megelőlegezett összeg azonban ez esetben sem lehet kevesebb a bíróság által megállapított összeg 50 százalékánál.

ÉTKEZÉSI TÉRÍTÉSI DÍJKEDVEZMÉNY

Bölcsődei ellátás esetén kiknek a gondozását kell térítésmentesen biztosítani?

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- a három- vagy többgyermekes család gyermekének,
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek

gondozását térítésmentesen kell biztosítani. Ezekben az esetekben személyi térítési díj – az étkezési térítési díjkedvezmények figyelembevételével - csak az étkezésért kérhető. Egyéb esetekben a gyermek gondozásáért is kell térítést fizetni.

Ki jogosult és milyen mértékű étkezési térítési díj-kedvezményre?

Gyermekétkeztetés esetén

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,

- fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, gyermek az intézményi térítési díj 100%-át
- a fentiek alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani.

Meddig jár a normatív kedvezmény?

A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig jár.

Jár-e normatív kedvezmény a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermek-otthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után?

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermek-otthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A normatív kedvezményen felül lehet-e további kedvezményt megállapítani?

A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek közoktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.

Napi hány étkezést biztosítanak a gyermekétkeztetés keretében?

Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést.

A normatív kedvezményre jogosult gyermeknek igénybe kell venni a napközit annak érdekében, hogy a kedvezményben részesülhessen?

Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

Kit lehet a normatív kedvezmény megállapításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni?

- a tizennyolc éven aluli,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
- az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

A normatív kedvezmény megállapításához a térítési díj fizetésére kötelezett nyilatkozatát be kell szerezni. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a fizetésre kötelezettel közös háztartásban élő vagy intézményben elhelyezett

- 18 éven aluli,
- 25 évesnél fiatalabb és oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló, valamint
- tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeinek számát.

A gyermekek számában történt változást az intézmény vezetőjének a változást követő 15 napon belül be kell jelenteni.

Az eltartott gyermekek számának megváltozása esetén az új térítési díjat a változást követő hónap első napjától kell megfizetni.

A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését szervezik meg azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára biztosítják,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében,

családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint a Kt. hatálya alá tartozó óvodában, iskolai napköziben.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde végezheti a fogyatékos gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is.

A bölcsődei ellátás keretében a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

A bölcsődei felvétel során előnyben részesítik azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

A családi napközi működhethet az ellátást nyújtó saját otthonában vagy más célra kialakított helyiségben.

A családi napköziben húszhetestől tizennégy éves korig gondozható gyermek.

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

A családi gyermekfelügyelet ellátása során - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb három gyermek gondozható.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Az óvoda és az iskolai napközis foglalkozás nem a gyermekvédelmi törvény, hanem a közoktatási törvény hatálya alá tartozik.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, mely ellátja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

A gyermek abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.

A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti.

Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti, akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született, és a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy nevelési évig maradjon az óvodában.

A nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság ilyen javaslatot a szülő kérésére és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével tehet.

A nevelőtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése előtt szerzi be.

A nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság - szakvéleményének megküldésével - értesíti a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt, ha javasolja, hogy a gyermek további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt.

Iskolai napközis foglalkozás

A napközis, foglalkozásokat oly módon szervezik meg, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások megszervezéséhez az első négy évfolyamon napi négy és fél óra, az ötödik-nyolcadik évfolyamon és a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő iskola valamennyi többi évfolyamán napi három óra, áll rendelkezésre.

V. GYERMEKEK UTÁNI ELLÁTÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK KEDVEZMÉNYEI

INGYENES TANKÖNYVELLÁTÁS

Ki jogosult normatív alapon tankönyvre?

Az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy - az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása, illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján - a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

- tartósan beteg
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar)
- három vagy többgyermekes családban él,
- nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló.

Ki után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény?

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után.

Hogyan kell igazolni a jogosultságot?

A normatív kedvezményre való jogosultságot a tartósan beteg, három-vagy többgyermekes családban élő gyermek esetén, nagykorú és saját jogán családi pótlékban részesülő személy esetén a hasonló jogcímen folyósított családi pótlékról – a családtámogatási kifizetőhely által – kiállított igazolással, illetve ha a családi pótlékra való jogosultság a legmagasabb életkor elérése miatt megszűnt, szakorvosi igazolással.

- sajátos nevelési igényű gyermek esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén az erről szóló határozattal kell igazolni.

Mikor kell az igényt bejelenteni?

Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni. Ha a bejelentés későbbi időpontban történik – beleértve az iskolaváltást is – az iskola a tankönyvek kölcsönzésével, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvek rendelkezésre bocsátásával köteles az igényt teljesíteni.

FELHASZNÁLT JOGANYAG

Ellátás	Jogszáály
Családi adókedvezmény	1995. évi CXVII. tv. 40.§
Anyasági támogatás	1998. évi LXXXIV. tv. 29-33.§
Terhességi-gyermekágyi segély	1997. évi LXXXIII. tv. 40-42.§
Gyermekgondozási díj (GYED)	1997. évi LXXXIII. tv. 42/a-d.§
Gyermekgondozási segély (GYES)	1998. évi LXXXIV. tv. 20-28.§
Családi pótlék (nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás)	1998. évi LXXXIV. tv. 7-8.§
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, Pénzbeli támogatás, Óvodázttatási támogatás Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,	1997. évi XXXI. tv. 19-20.§ 28.§
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, Pótlék	
Tankönyvtámogatás	2001. évi XXXVII. tv.
Gyermekek után járó pótszabadság	1992. évi XXII. törvény
Apáknak járó munkaidő-kedvezmény	1992. évi XXII. törvény